

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om skatteredovisning och ändring av 124 § inkomstskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det stiftas en ny allmän lag om redovisning av skatteinkomster, kallad lagen om skatteredovisning. Lagen tillämpas när de skatter och avgifter som avses i lagen om beskattningsförfarande och lagen om förskottsuppbörd samt fastighetsskatter, arbetsgivarens socialskyddsavgifter och skogsvårdsavgifter redovisas till skattetagarna. De viktigaste principerna i de nuvarande redovisningsbestämmelserna i lagen om skatteuppbörd bibehålls. Redovisningen sker även i fortsättningen på basis av nettointaget och med iakttagande av den nuvarande månadsrytmen.

Enligt förslaget skall förskottsinnehållningarna och det förskott som betalas vid skatteuppbörden redovisas till skattetagarna på ett sätt som motsvarar det nuvarande, enligt den ändring av lagen om skatteuppbörd som tillämpas sedan skatteåret 1997. Målet är att fördelningsförhållandena så långt som möjligt skall motsvara den slutliga beskattningen. Utdelningen av förskottsuppbörden justeras medan förskottsuppbördsskedet pågår, när ändringar i de tillgängliga beskattningsuppgifterna eller i andra grunder beräknas resultera i sådana ändringar att det på ett väsentligt sätt påverkar de belopp som skall redovisas åt skattetagarna.

Återbetalningar på förskott betalas och kvarskatter uppbärs i takt med att beskattningen färdigställs, tidigare än vad som nu är fallet. De återbetalade beloppen uppbärs av skattetagarna månaden efter betalningsmånaden. De influtna skatterna redovisas på motsvarande sätt till skattetagarna månaden efter intagsmånaden.

Debiteringsförhållandena vid den slutliga beskattningen tas i bruk när beskattningen för hela landet har färdigställts. Debiteringsförhållandena i den slutliga beskattningen justeras och rättas en gång om året i sju års

tid. Vid den första rättelseredovisningen, som görs sex månader efter det beskattningen färdigställts, rättas debiteringsförhållandena med de ändringar som dittills gjorts i debiteringen. Från och med den andra rättelseredovisningen intas i fördelningsförhållandena förutom ändringarna i debiteringen även skatteresterna per skattetagarna. Efter den sjunde rättelseredovisningen upphör redovisningen per skatteår och de inflytande medlen redovisas enligt fördelningsförhållandet för det sista skatteåret med redovisning per skatteår.

Fastighetsskatten och skogsvårdsavgiften redovisas i fördelningsförhållanden som motsvarar debiteringsförhållandena och rättas årligen på samma sätt som de slutliga skatterna enligt lagen om beskattningsförfarande.

I propositionen föreslås att från och med den andra rättelseredovisningen skall på de belopp som uppbärs och betalas i samband med rättelseredovisningarna beräknas en ränta som är bunden till Finlands Banks referensränta. De nuvarande i förordning fastslagna fasta förhöjningsprocenterna vid redovisning frångås helt. Den vid Finlands Banks referensränta bundna räntan uppbärs eller betalas också vid annan redovisning, t.ex. vid fel i eller uppskov med redovisning. Räntebestämmelserna i den nya lagen om skatteredovisning tillämpas i fall av fel och uppskov också vid redovisning av samfundsskatt, arbetsgivarens socialskyddsavgift och källskatt till landskapet Åland.

Vidare föreslås i propositionen att grunderna för beräkningar av de enskilda kommunernas och församlingarnas utdelning av samfundsskatten skall förnyas. Samfundsskatten till kommunerna föreslås bli fördelad så att en skatt som har påförts ett samfund som är verksam i en kommun utgör beräknings-

grund för placeringskommunens utdelning. Den skatt som påförts ett samfund som är verksam i flera kommuner fördelas mellan de orter där samfundet har driftställen i förhållande till antalet anställda på de olika driftställena. En skatt som har påförts samfund som står i koncernförhållande enligt lagen om koncernbidrag vid beskattningen fördelas i förhållande till antalet anställda per kommun i de samfund som hör till koncernen. Från samfundsskatten till kommunerna avskiljs en kalkylerad skogsskatteandel, som fördelas enligt kommunernas rotprisinkomster. De ändringar i kommunernas statsandelar som reformen för med sig jämnas ut inom systemet med samfundsskatt, så att skattetagargruppernas utdelning ändras.

Bestämmelserna om hur skatterna från samfund och samfällda förmåner skall för-

delas mellan skattetagarna föreslås bli upphävda ur inkomstskattelagen, och frågan regleras i stället i lagen om skatteredovisning.

Lagarna avses träda i kraft år 1998, innan beskattningen för år 1997 har slutförts. Skatterna för de olika skatteåren kommer stegvis att omfattas av lagen. Så snart lagen har trätt i kraft skall den tillämpas på skatterna för åren 1997 och 1998 enligt lagen om beskattningsförfarande och lagen om förskottsutbörd samt på motsvarande skogsvårdsavgifter. Den nya utdelningen av samfundsskatten tillämpas från och med redovisningarna för skatteåret 1999. Under åren 1999—2006 kommer skatter för olika skatteår att omfattas av lagen, så att lagen från och med början av år 2006 tillämpas på alla skatter och skatteår.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida
PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	5
1. Inledning	5
2. Nuläge	5
2.1. Lagstiftning och praxis	5
2.1.1. Skatter på förvärvs- och kapitalinkomster	5
Det gamla redovisningssystemet	5
Mellanredovisningssystemet	5
Systemet för redovisning av förskottsuppbörden	5
Systemet för redovisning av debiterade	5
2.1.2. Samfundsskatt	6
2.1.3. Skogsvårdsavgift	6
2.1.4. Arbetsgivares socialskyddsavgift	6
2.1.5. Källskatt till landskapet Åland	7
2.1.6. Fastighetsskatt	7
2.1.7. Redovisningsförfarande	7
2.1.8. Inkomstskattelagen	7
2.2. Bedömning av nuläget	7
2.2.1. Justering av fördelningsförhållandena och slutförande av beskattningen	7
2.2.2. Restansvar	8
2.2.3. Efterredovisningar	8
2.2.4. Kvittning	8
2.2.5. Räntor och förhöjningar	8
2.2.6. Kommunens och församlingens andel av samfundsskatten	8
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	9
3.1. Mål	9
3.1.1. Förnyande av redovisningssystemet	9
3.1.2. Kommunens och församlingens utdelning av samfundsskatten	9
3.2. De viktigaste ändringsförslagen	9
3.2.1. Redovisning på basis av skattetagarnas debiteringsförhållanden	9
Justering av utdelningen	9
Förskottsåterbärningar och kvarskatter	9
Rättelseredovisningar och restansvar	10
Efterredovisningar	10
Räntor och förhöjningar	10
Kvittning	11
3.2.2. Kommunens och församlingens andel av samfundsskatten	11
Skattetagargruppernas utdelning	12
Upphörande av behandlingen av samfundsskatterna enligt skatteår	12
3.3. De viktigaste kvarstående dragen	12
4. Propositionens verkningar	12
4.1. Ekonomiska verkningar	12
4.1.1. Redovisningssystemet	12
4.1.2. Kommunens och församlingens andel av samfundsskatten	13

4.1.3. Skattetagargruppernas utdelning	13
4.1.4. Avslutande av behandlingen skatteårsvis av samfundsskatterna ...	14
4.2. Verkningar i fråga om organisation	14
5. Beredningen av propositionen	14
Redovisningssystemet	14
Utdelningen av samfundsskatten	14
DETALJMOTIVERING	15
1. Motivering till lagförslaget	15
1.1. Lag om skatteredovisning	15
1 kap. Allmänna bestämmelser	15
2 kap. Redovisning enligt skattetagarnas debiteringsförhållanden	16
3 kap. Redovisning av samfundsskatt	17
4 kap. Ränta	19
5 kap. Särskilda bestämmelser	20
6 kap. Ikraftträdelse och övergångsbestämmelser	21
1.2. Bestämmelser som upphävs	22
1.3. Inkomstskattelagen	22
2. Närmare bestämmelser	22
3. Ikraftträdande	22
LAGTEXTER	23
1. Lag om skatteredovisning	23
2. Lag om ändring av 124 § inkomstskattelagen	31
BILAGA	32
2. Lag om ändring av 124 § inkomstskattelagen	32

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Av de skatter och avgifter som uppbärs av skatteförvaltningen redovisas en del i sin helhet till staten, en del delas mellan staten och de andra skattetagarna och en del redovisas i sin helhet till de andra skattetagarna. Dessa andra skattetagare är kommunerna, församlingarna och Folkpensionsanstalten samt skogsvårdsföreningarna och skogscentralerna.

Skatteförvaltningen använder tio olika redovisningssystem. Det viktigaste är redovisningssystemet för förskottsuppbörden, som årligen hanterar ca 100 miljarder mark. De äldsta av de alltjämt använda redovisningssystemen är kvarlevor från början av 1980-talet, och de skattebelopp som årligen hanteras via dem är under 10 000 mark.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

2.1.1. Skatter på förvärvs- och kapitalinkomster

Det gamla redovisningssystemet

Skatter som debiterats 1978 och tidigare samt den slutliga skatten för 1978 redovisar skatteverken varje år i form av efterredovisningar enligt den tidigare lagstiftningen. Sådana skatter inflyter numera endast i några fall per år som fordringar i samband med dom.

Mellanredovisningssystemet

Andra skatter enligt beskattningsslagen än de ovan nämnda som hänför sig till skatteåret 1978 och tidigare är redovisar varje skattebyrå separat per skattskyldig och skattetagare. I sådana skatter inflyter årligen i hela landet mindre än 10 000 mark per år.

Systemet för redovisning av förskottsuppbörden

De nuvarande bestämmelserna om redovisning av förskottsuppbörden ingår i 13, 14 och 15 § lagen om skatteuppbörd (611/1978) och i 5 kap. förordningen om skatteuppbörd (903/1978). De skatter som

flyter in i form av förskottsinnehållning redovisas månatligen till skattetagarna. Fram till den debiteringsredovisning som görs när beskattningen har blivit färdig görs redovisningarna enligt den utdelning och de beräkningsgrunder som finansministeriet fastställt. Finansministeriet fastställer utdelningen i början av skatteåret och justerar dem om det i grunderna sker sådana förändringar som påverkar utdelningen. Om utdelningen förändras rättas alla de belopp som redan redovisats för skatteåret att motsvara den ändrade utdelningen.

Skattetagarnas utdelning av förskottsinnehållningarna fastställs så att de genast från början av året så exakt som möjligt skall motsvara skattetagarnas debiteringsandelar enligt den slutliga beskattningen. Förskott som betalas vid uppbörden, debiterade förskottsinnehållningar, kompletteringar av förskott och kvarskatter som betalats innan beskattningen slutförts redovisas enligt samma, för förskottsinnehållningarna fastställda utdelning.

Systemet för redovisning av debiterade skatter

Regelmässiga slutliga skatter för skatteåret 1979 och senare skatteår, efterskatter, skatte rättelser, på nytt verkställda beskattningar och förhöjda skatter enligt beskattningsslagen samt andra skatter än samfundsskatter och för skatteåret efter debiteringsredovisningen influtna förskottsinnehållningar enligt lagen om beskattningsförfarande redovisas i enlighet med 16—18 c, 20, 21 och 23 § lagen om skatteuppbörd, 2 och 4 mom. ikraftträdelsebestämmelsen i lagen angående ändring av lagen om skatteuppbörd (526/1980) och 5 kap. förordningen om skatteuppbörd.

Vid den debiteringsredovisning som görs efter slutförd beskattning behandlas de belopp som vid förskottsuppbörden har influtit och redovisats för skatteåret på nytt och rättas så att de motsvarar skattetagarnas respektive utdelning enligt den slutliga beskattningen. Samtidigt uppbärs av skattetagarna deras andelar av de förskottsåterbärningar som skall betalas åt de skattskyldiga. På de tilläggsbelopp som på basis av redovisningen skall betalas respektive uppbäras räknas en förhöjning på 15,5 %, till den del de inte beror på förskottsåterbärningarna.

Skatter och avgifter för skatteåret som inflyter efter debiteringsredovisningen redovisas fram till den första rättelseredovisningen månatligen enligt de fördelningsförhållanden som debiteringsredovisningen anger.

Den första rättelseredovisningen görs den fjärde månaden efter den månad då beskattningen har slutförts, och därefter varje år i fem års tid i januari. Vid rättelseredovisningen behandlas de skatter som redan redovisats för skatteåret på nytt. Som fördelningsgrund används debiteringsförhållandena för skattetagarnas slutliga skatt, rättade med ändringar i debiteringen och nya debiteringar som gjorts efter det beskattningen färdigställdes. Vid redovisningarna höjs de tilläggsbelopp som skall betalas eller återindrivas i enlighet med 13 § förordningen om skatteuppbörd med en procentenhet för varje kalendermånad, räknat från ingången av månaden efter debiteringsredovisningsmånaden till utgången av redovisningsmånaden i fråga. Skatter för skatteåret i fråga som inflyter efter rättelseredovisningen redovisas månatligen fram till följande rättelseredovisning så att som fördelningsgrund används fördelningsförhållandena i rättelseredovisningen.

Sex år efter det år under vilket beskattningen har slutförts, görs en slutredovisning, i vilken alla för skatteåret redan redovisade skatter behandlas på nytt, och redovisas enligt fördelningsförhållandena i vilka har beaktats både ändringar i debiteringen som gjorts efter den sista rättelseredovisningen och skatteårets skatterester. Skatteresterna utreds per skattskyldig och skattetagare, och får belasta skattetagaren i fråga. På tilläggsbelopp som i slutredovisningen skall betalas eller uppbäras beräknas en förhöjning på samma sätt som vid rättelseredovisningarna.

Efter slutredovisningen görs varje år i februari en efterredovisning över de skatter som avses i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) och en efterredovisning över förskottsinnehållningar. I efterredovisningarna ingår ingen räntefaktor.

2.1.2. Samfundsskatt

Bestämmelserna om redovisning av samfundsskatt ingår i 2 a kap. lagen om skatteuppbörd och 12 a § förordningen om skatteuppbörd samt i 5 § kommunalskattelagen för landskapet Åland (AFS 37/1993). Den influtna samfundsskatten redovisas varje månad till staten, kommunerna och församling-

arna.

Samfundsskatten delas mellan staten, kommunerna och församlingarna enligt de utdelning för skattetagargrupperna som finns fastställd i lagen om skatteuppbörd. Till de enskilda kommunerna och församlingarna utdelas samfundsskatten enligt den utdelning som finansministeriet har fastställt i enlighet med 12 d § lagen om skatteuppbörd. Ålands landskapsstyrelse beslutar om utdelningen till de åländska kommunerna. Som beräkningsgrund för de enskilda kommunernas och församlingarnas utdelning används de skatter som har beräknats utgående från det antal skattören som samfunden påförts för inkomst av fastighet och rörelse samt personlig inkomst vid kommunalbeskattningen för åren 1991 och 1992. Som grund används vidare de ändringar i den på skattören baserade kommunalbeskattningen som föranletts av ändringarna i den beskattningssmässiga behandlingen av fysiska personers och dödsboms inkomster och avdrag till följd av kapitalskattereformen. När andelen bestäms beaktas som inkomster nettotinkomsten av skogsbruk i sin helhet, ränte- och hyresinkomster samt kapitalinkomstandelen av dividend, av företagsinkomst som skall fördelas, av sammanslutningsdelägars inkomstandel och av inkomst av renskötsel. Som avdrag beaktas ränteavdrag och gottgörelse för underskott, förmögenhetsinkomstsvdrag samt i kommunalbeskattningen pensionsinkomstsvdrag. Dessutom jämföras med samfundens skattören de kalkylerade nettotinkomstbelopp av skogsbruk för åren 1991 och 1992, som har legat till grund när ersättning har betalats till kommunerna på grund av minskade skatteinkomster till följd av naturskyddsområden som inrättats på statens mark.

2.1.3. Skogsvårdsavgift

Vid redovisningen av skogsvårdsavgiften används system som i huvudsak motsvarar de ovan beskrivna redovisningssystemen. I samband med skogsvårdsavgiften sker dock ingen förskottsuppbörd, utan avgiften debiteras i samband med beskattningen och uppbärs i en rat.

2.1.4. Arbetsgivares socialskyddsavgift

Bestämmelserna om redovisning av arbetsgivarens socialskyddsavgift ingår i 19 och 23 § lagen om skatteuppbörd och i 5 kap.

förordningen om skatteuppbörd. Bestämmelser om redovisningen finns också i den förordning som enligt 16 § lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) årligen ges om fördelningen av socialskyddsavgifterna. Arbetsgivarens socialskyddsavgift redovisas månatligen till Folkpensionsanstalten.

2.1.5. Källskatt till landskapet Åland

Bestämmelserna om redovisning av källskatt till landskapet Åland ingår i 23 § 3 mom. lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (627/1978) samt i förordningen om tillämpningen av lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet såvitt avser kommunalskatt i landskapet Åland (1048/1978). Av den källskatt som uppbärs på inkomsten från en kommun i landskapet Åland redovisas 60 % som inkomst till staten och 40 % redovisas till kommunerna i landskapet Åland, i förhållande till deras invånarantal.

2.1.6. Fastighetsskatt

Bestämmelserna om redovisning av fastighetsskatt ingår i 6 kap. fastighetsskattelagen (654/1992), 17—23 § lagen om skatteuppbörd och 5 kap. förordningen om skatteuppbörd. Fastighetsskatten uppbärs som en slutlig skatt och de influtna skatterna redovisas månatligen till den kommun där fastigheten är belägen. Fördelningsgrund är kommunernas debiteringsförhållanden för fastighetsskatten respektive skatteår. Utöver månadsredovisningarna görs över fastighetsskatten för varje skatteår rättelseredovisningar, slutredovisning och efterredovisningar, motsvarande skatteredovisningarna enligt lagen om beskattningsförfarande.

2.1.7. Redovisningsförfarande

I praktiken görs redovisningen, frånsett efterredovisningarna och vissa andra undantag, centralt av Nylands länsskatteverk, enligt 16 § förordningen om skatteuppbörd.

Redovisningarna görs och betalas enligt nettoprincipen, dvs. innan de influtna medlen för det skatteår som skall redovisas delas ut till skattetagarna, avdras från dem de skatteåterbärningar och räntor på dem som hänför sig till skatteåret i fråga och som har

betalats ut till de skattskyldiga. Därefter fördelas nettobeloppet till skattetagarna enligt de fördelningsgrunder som anges i lag.

De dröjsmålspåföljder som influtit på skatterna redovisas i samband med och på samma grunder som själva skatten, frånsett den restavgift som var i kraft fram till utgången av år 1995, vilken redovisas till staten.

För skattetagaren uppgörs en utredning om redovisningarna för de olika skatteåren och de olika skatterna och om grunderna för dem, och av utredningen framgår det hur mycket skatter som har influtit samt vilka avdrag som har gjorts från det redovisade beloppet.

2.1.8. Inkomstskattelagen

Som en allmän bestämmelse i 124 § inkomstskattelagen (1535/1992) föreskrivs hur inkomstskatten av samfund skall fastställas och fördelas mellan skattetagarna. Inkomstskatteprocenten för samfund och samfällda intressen är 28, och den fördelas mellan skattetagarna så att statens andel är 15,96, kommunens andel 11,20 och församlingens andel 0,84 procentenheter. Inkomstskatteprocenten för den inkomst som partiellt skattefria samfund, väglag och allmännyttiga samfund har erhållit från fastigheter är 12,04, och den fördelas mellan kommunen och församlingen på ett sätt som motsvarar fördelningen av inkomstskatteprocenten för samfund och samfällda förmåner. Motsvarande bestämmelser finns i dag också i lagen om skatteuppbörd.

2.2. Bedömning av nuläget

2.2.1. Justering av fördelningsförhållandena och slutförande av beskattningen

Vid redovisningarna av skatterna enligt beskattningsslagen och lagen om beskattningsförfarande har det mest problematiska för skattetagarna varit de överraskande och stora förändringarna i de redovisade beloppen i samband med justeringen av fördelningsförhållandet för förskottsinnehållningarna och i debiteringsredovisningen som görs när beskattningen har blivit färdig.

Problemet i samband med debiteringsredovisningen har ytterligare vuxit genom att andelen för förskottsåterbärningarna har uppburits av skattetagarna som en engångsprestation.

I bakgrunden ligger problemet med att förskottsuppbörden och den slutliga beskattningen inte motsvarar varandra och att detta realiserar i ett slag i samband med debiteringsredovisningen. Förskottsåterbäringsandelen kan i vissa fall ha ökat det belopp som vid debiteringsredovisningen skall återindrivras av skattetagaren så mycket att åt skattetagaren på en eller två månader inte har redovisats några medel alls. Problemet förvärras också av att de kvarskatter som debiterats på grundvalen av den slutliga beskattningen förfaller till betalning först efter debiteringsredovisningen och redovisas till skattetagarna 2—4 månader efter debiteringsredovisningen.

En lindring av problemen väntas genom att det från början av 1997 har trätt i kraft ändringar i redovisningsbestämmelserna i lagen om skatteuppbörd, genom vilka redovisningarna av förskottsuppbörden sammanlogs och fördelningsförhållandena för förskottsinnehållningarna fastställs med sikte på debiteringsförhållandena vid den slutliga beskattningen.

2.2.2. Restansvar

Enligt det nuvarande systemet bygger redovisningen av skatterna enligt beskattningslagen och lagen om beskattningsförfarande, skogsvårdsavgiften och fastighetsskatten på debiteringsförhållandena, vilka varje år justeras med de ändringar i debiteringen som skett efter den föregående rättelseredovisningen. Skatteresterna inräknas för varje skattetagare i fördelningsförhållandena först i slutredovisningen, som görs sex år efter beskattningsårets slut. De verkliga restandena per skattetagare har t.ex. för skatterna enligt beskattningslagen varierat mellan 0 och 3 %.

2.2.3. Efterredovisningar

Efter slutredovisningen görs redovisningarna för de olika skatteåren, dvs. efterredovisningarna, av varje skatteverk till de egna skattetagarna en gång om året specificerade per skattskyldig och betalningsrat. Efterredovisningen kräver en avsevärd och till stor del manuell arbetsinsats vid varje skatteverk. För de förskottsinnehållningar som inte kan redovisas per skattskyldig sköts efterredovisningarna centralt av Nylands länsskatteverk, enligt debiteringsförhållandena i slutredovis-

ningen för skatteåret. För efterredovisningarna per skatteår finns ingen fastställd bakre tidsgräns.

Enligt de utredningar som redovisningsarbetsgruppen har gjort om skatteåren 1983 och 1984 är de belopp som behandlas i efterredovisningarna marginella i jämförelse med de debiterade beloppen, och efter tio år upphör de nästan helt. De belopp som behandlats i efterredovisningarna för de undersökta skatteåren har dessutom nästan uteslutande gällt skatter som påförts samfund.

2.2.4. Kvittning

Möjligheten till kvittning ingår i redovisningen av alla skatter utom fastighetsskatten. Avsaknaden av möjligheter till kvittning i redovisningarna för fastighetsskatten har i praktiken, särskilt i samband med rättelseredovisningarna av fastighetsskatt, visat sig vara problematisk för skattetagarna och medföra kostnader.

2.2.5. Räntor och förhöjningar

Förhöjningarna på de belopp som på grundvalen av debiterings-, rättelse- och slutredovisningarna skall betalas åt respektive återindrivras av skattetagarna beräknas schematiskt. Förhöjningarna, som i tiden var avsedda att ge en årlig ränta på 12 %, motsvarar inte dagens räntesatser. Detsamma gäller också den årliga ränta på 12 % som uppbärs på poster som överförs från en redovisning till en annan samt på belopp med vilka skattetagaren på ansökan beviljas anstånd. De nuvarande ränte- och förhöjningsprocenterna på redovisningarna blir lätt oskäliga, antingen för mottagaren eller betalaren. I fråga om de räntor som tillämpas inom beskattningen och i fall av försenad skattebetalning har man redan gått över till en variabel ränta som är bunden till Finlands Banks referensränta.

2.2.6. Kommunens och församlingens andel av samfundsskatten

Sedan år 1993 har det skett en kraftig ekonomisk utveckling, och de belopp som samfunden har betalat i skatt har vuxit markant. I samfundsskatt debiterades för skatteåret 1991 sammanlagt 5,8 miljarder mark och för skatteåret 1992 sammanlagt 4,2 miljarder mark. Intäkterna av samfundsskatten har

sedan skatteåret 1993 utvecklats på följande sätt:

Samfundsskattens utveckling enligt debiterad samfundsskatt

År	1993	1994	1995	1996
Totalt, milj. mk	5 675	9 016	13 336	16 726
— kommunens andel	2 542	4 039	5 975	7 493
— församlingens andel	191	303	448	562

Enligt uppskattning kommer i samfundsskatt för skatteåret 1997 att debiteras ca 22 miljarder mark, varvid kommunernas andel blir ca 10 miljarder mark och församlingarnas andel över 700 miljoner mark.

Kommunernas och församlingarnas utdelning har dock varit oförändrad sedan början av 1994. Den har inte kunnat uppdateras, eftersom de beskattningsuppgifter som används som beräkningsgrund inte uppkommer sedan skattesystemet förändrats från början av 1993. På grund av den fasta utdelningen har näringslivets utveckling i de enskilda kommunerna inte återspeglats i kommunens intäkter av samfundsskatten.

Det kan inte längre anses ändamålsenligt att utdelningen skall bygga på läget under åren 1991 och 1992. Den beaktar inte förändringarna i företagsverksamheten i kommunen, t.ex. att det i kommunen har grundats nya företag eller att gamla företag har utvidgat sin verksamhet eller upphört. Inte heller förändringar i företagets lönsamhet återverkar på kommunens utdelning.

Av ökningen i samfundsskattens belopp följer att den relativa tyngden av de övriga faktorer som utgör beräkningsgrunder för utdelningen förändras i jämförelse med de skatter som påförts samfunden och som utgör beräkningsgrund.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

3.1. Mål

3.1.1. Förnyande av redovisningssystemet

Syftet med propositionen är att garantera skattetagarna att skattemedlen redovisas utan

dröjsmål, till rätt belopp och på ett kostnadsmässigt fördelaktigt sätt. Vidare syftar propositionen till att lösa de ovan förklarade problemen i det nuvarande systemet samt att förtydliga och modernisera redovisningsbestämmelserna i lagen om skatteuppbörd, vilka efter många kompletteringar och ändringar är svårtolkade och komplicerade.

3.1.2. Kommunens och församlingens utdelning av samfundsskatten

Syftet med propositionen är att fönya grunderna för beräkning av de enskilda kommunernas och församlingarnas utdelning av samfundsskatten, så att de bygger på de skatter som betalas av samfunden i kommunen, och uppmuntrar kommunerna att förbättra näringslivets förutsättningar, samtidigt som de beaktar de skogsdominerade kommunernas situation. Reformen skall också genomföras på ett sätt som för staten och kommunerna är kostnadsneutralt, så att eventuella förändringar i kommunernas statsandelar till följd av reformen utjämnas inom systemet med samfundsskatt.

3.2. De viktigaste ändringsförslagen

3.2.1. Redovisning på basis av skattetagarnas debiteringsförhållanden

Justering av utdelningen

I propositionen föreslås att fördelningsförhållandena för förskottsuppbörden skall justeras under skatte- och beskattningsåret alltid när beskattningsuppgifterna eller de andra faktorer som påverkar fördelningsförhållandena beräknas leda till en ändring av utdelningen så att förändringen har en väsentlig inverkan på de belopp som redovisas åt skattetagarna. Uppgifterna om den stegvis färdigställda beskattningen skall utnyttjas vid justeringen av fördelningsförhållandena. En justering av fördelningsförhållandena kunde på samma sätt som i dag också göras på initiativ av en skattetagare.

Förskottsåterbärningar och kvarskatter

Enligt förslaget frångås de nuvarande debiteringsredovisningarna. Förskottsåterbärningarna och kvarskatterna behandlas i redovisningen för månaden efter den månad då de betalats respektive influtit. Debiterings-

förhållandena för den slutliga beskattningen börjar tillämpas genast när beskattningen för skatteåret har slutförts också för alla skattskyldiga. I månadsredovisningen för den månad då beskattningen slutförs används debiteringsförhållandena för den slutliga beskattningen. De influtna belopp som redovisats för förskottsuppbörden justeras att motsvara debiteringsandelarna.

Rättelseredovisningar och restansvar

I propositionen föreslås att den första rättelseredovisningen skall göras den sjätte månaden efter den månad då beskattningen slutfördes. Den skulle motsvara den nuvarande rättelseredovisningen såtillvida att i fördelningsförhållandena beaktas förändringar i debiteringen och andra ökningar och minskningar av andelarna, men inte skatterester. Den andra rättelseredovisningen görs ett år efter den första rättelseredovisningen. Efter den andra rättelseredovisningen görs rättelseredovisningar varje år i mars, i sammanlagt fem års tid.

Från och med den andra rättelseredovisningen blir rättelseredovisningarna lika de nuvarande slutredovisningarna såtillvida att i rättelseredovisningen utreds restläget för varje skattetagares del, och inräknas i fördelningsförhållandena för skatteåret. Med användande av de fördelningsförhållanden som beaktar skatteresterna rättas sedan alla de skatter som dittills redovisats för skatteåret så att de motsvarar den nya utdelningen. De belopp som hänför sig till skatteåret och som inflyter efter rättelseredovisningen redovisas varje månad enligt rättelseredovisningens fördelningsförhållanden. Den sista, dvs. sjunde rättelseredovisningen är slutredovisning.

Efterredovisningar

I propositionen föreslås att det nuvarande systemet med efterredovisningar frångås och att den skatteårsvisa redovisningen av skatterna upphör i och med den sista rättelseredovisningen, dvs. slutredovisningen. De skatter som inflyter efter slutredovisningen redovisas till skattetagarna månatligen med tillämpning av fördelningsförhållandena för den sista, dvs. äldsta skatt som skall redovisas skatteårsvis. De skatter som inflyter efter slutredovisningen kommer att uppgå till obetydliga belopp och skillnaderna i fördel-

ningsförhållandena för efter varandra följande skatteår blir små, så ändringen kan inte anses försämra skattetagarnas ställning.

Räntor och förhöjningar

I propositionen föreslås att det nuvarande förfarandet med räntor och förhöjningar frångås. Enligt förslaget skall vid de redovisningar som bygger på skattetagarnas debiteringsförhållanden på belopp som redovisats till skattetagaren till för stort eller för litet i samband med rättelseredovisningarna uppbäras respektive betalas en årlig ränta som är bunden till den av Finlands Bank kalenderårsvis fastställda referensräntan. Ränteprocenten bestäms enligt den referensränta som varit i kraft under ränteperioden.

Räntan uträknas första gången i samband med den andra rättelseredovisningen. Då räknas räntan från och med den första månadsredovisning av förskottsuppbörden för skatteåret. Räntan räknas på de skillnader som varje månad uppstår då man från de belopp som redovisats till skattetagaren avdrar de skatter som skulle ha redovisats till skattetagaren om man vid månadsredovisningen hade tillämpat den utdelning som fastställts vid den andra rättelseredovisningen.

Vid senare rättelseredovisningar räknas räntan för tiden mellan den föregående rättelseredovisningen och den aktuella rättelseredovisningen och på den skillnad som uppstår då man från de skatter som redovisats i föregående rättelseredovisning avdrar de skatter som skulle ha redovisats till skattetagaren om man vid denna redovisning hade tillämpat den utdelning som fastställts i den nyaste rättelseredovisningen.

Räntesatsen föreslås bli den av Finlands Bank fastställda referensräntan. Referensräntan motsvarar förhållandevis väl penningpriset vid tidpunkten i fråga.

Den till referensräntan bundna räntan föreslås bli använd också vid specialfall i redovisningen. Bestämmelserna om ränta i specialfall tillämpas också vid redovisning av samfundsskatt, arbetsgivares socialskyddsavgift och källskatt till landskapet Åland. På belopp med vilka skattetagaren på ansökan har beviljats anstånd och på belopp som återindrivs på grund av ett väsentligt redovisningsfel och då betalas för sent, föreslås en räntesats som är fyra procentenheter högre.

Av billighetsskäl föreslås att man under övergångsskedet använder en ränte- och förhöjningsprocent som härletts ur de ovan nämnda årliga räntorna så snart lagen har trätt i kraft, också i samband med de redovisningar som görs på basis av de gamla bestämmelserna. För tiden före lagens ikraftträdande räknas förhöjningen enligt nuvarande bestämmelser.

Kvittning

I propositionen föreslås att från alla redovisningar skall kunna göras avdrag för belopp som skall återindrivas på grund av andra redovisningar.

3.2.2. Kommunens och församlingens andel av samfundsskatten

I propositionen föreslås att grunderna för beräkning av de enskilda kommunernas och församlingarnas utdelning av samfundsskatten skall förnyas. Utdelningen skall fastställas som en relativ andel av summan av kommunens företagsverksamhetspost och skogspost i förhållande till summan av motsvarande siffror för samtliga kommuner. Församlingarnas utdelning fastställs på motsvarande sätt.

För att få fram kommunens företagsverksamhetspost delas den debiterade samfundsskatten upp i kalkyleringsposter per kommun. Om ett samfund har ett driftställe bara i en kommun, förs skatten till den kommun där driftstället finns. Om ett samfund har driftställen i flera kommuner, fördelas den skatt som påförts samfundet mellan alla de orter där samfundet har driftställen i förhållande till antalet anställda på driftställena i de olika kommunerna. För samfund som enligt lagen om koncernbidrag vid beskattningen (825/1986) står i koncernförhållande räknas skatterna ihop, och fördelas i förhållande till antalet anställda vid koncernsamfundet i de olika kommunerna. Kommunernas andel av samfundsskatten delas upp på varje kommuns företagsverksamhetspost i förhållande till kalkyleringsposterna.

De skogsdominerade kommunernas situation beaktas så att av kommunernas och församlingarnas sammanlagda samfundsskattebelopp avskiljs en skogsskatteandel, som uträknas så att kommunernas genomsnittliga inkomstskatteprocent för skatteåret tillämpas på den nettoinkomst av skogsbruket, från

vilken avdragits nettoinkomstens andel i fråga om de skogar som omfattas av beskattningen enligt areal och de skogar som ägs av kommuner och samkommuner. Den kommunernas skogsskatteandel som avskiljs från samfundsskatten till kommunerna skall vara minst 5 och högst 15 % av det sammanlagda samfundsskattebeloppet till kommunerna. Kommunens skogspost uträknas så att fördelningen av rotprisinkomsterna per kommun tillämpas på den kommunernas skogsskatteandel till vilken har adderats de samfundsskatter som har påförts Forststyrelsen. Också de uppskattade rotprisinkomster som utblir för skogsmark inom naturskyddsområden beaktas vid denna fördelning.

För varje skatteår fastställs grunderna för beräkning av den preliminära utdelningen, och dessa justeras när nya beskattningsuppgifter finns tillgängliga. När beskattningen för skatteåret har slutförts fastställs grunderna för beräkning av den slutliga utdelningen. Vid den första redovisningen enligt den slutliga utdelningen rättas de belopp som redan redovisats till skattetagarna för skatteåret så att de motsvarar den slutliga utdelningen. På de belopp som betalas ut eller uppbärs på grund av rättelse räknas ingen ränta. Intaget för skatteåret redovisas enligt den slutliga utdelningen för skatteåret till utgången av det sjunde kalenderåret efter skatteåret.

Under de två första år som det nya utdelningssystemet är i kraft skall förändringarna i skatteintäkterna jämnas ut genom specialarrangemang. De utdelningar som tillämpas vid redovisningen av samfundsskatten för skatteåren 1999 och 2000 fastställs så att utdelningen enligt det nya systemet får en vikt på 50 %, och den nu gällande, "gamla" utdelningen likaså får en vikt på 50 %.

Vidare skall under åren 1999—2001 särskilt stora förändringar i skatteintäkterna göras mera skäliga så att förändringarna i en enskild kommuns skatteintäkter till följd av reformen får bli högst 1 500 mark per invånare i jämförelse med samfundsskatterna enligt den gamla utdelningen. Samma förfarande iaktas för församlingarnas del, men så att maximiförändringen per invånare är 110 mark. För att garantera en tillräcklig anpassningstid ännu år 2001 får förändringarna i skatteintäkterna för de kommuner som förlorar skatteintäkter på grund av reformen vara högst 4 000 mark per invånare.

När förskotten för skatteåren 1999 och 2000 redovisas görs beräkningarna utgående

från uppgifterna i den senast färdigställda beskattningen, så att man också vid beräkningen av förändringen i skatteintäkterna som belopp för den samfundsskatt som skall fördelas använder skattebeloppet för samma skatteår och att koncernstrukturen bestäms utgående från uppgifterna om koncerner i Statistikcentralens Företags- och arbetsställeregister.

Skattetagargruppernas utdelning

Den nya utdelningen kommer år 2001 för första gången att vara en faktor vid beräkningen av de utjämningsstillägg och utjämningsavdrag i statsandelarna enligt lagen om statsandelar till kommunerna som görs på grundval av skatteinkomsterna. I samband härmed är det meningen att förordningen om statsandelar till kommunerna (1271/1996) skall ändras så att den eftersläpning på tre år som anges i förordningens 2 § skall förkortas med ett år. Det nya förfarandet tillämpas första gången på utjämningsarna av statsandelarna för år 2001, vilka beräknas enligt de skatter som debiterats för skatteåret 1999. Eftersom avsikten är att reformen av utdelningen skall genomföras på ett sätt som är kostnadsneutralt för staten och kommunerna, beaktas de ändringar i statsandelarna som reformen för med sig så att statens och kommunernas utdelning ändras. Utdelningen rättas av denna anledning udner åren 2001—2003, och därefter tillämpas den utdelning som fastställts för skatteåret 2003. Eftersom det för församlingarnas del inte finns motsvarande system med statsandelar, gäller förfarandet i detta skede inte dem, då avsikten inte heller är att med anledning av ändringarna till följd av reformen av utdelningen till staten och kommunerna årligen ändra inkomstskatteprocenten för de samfund och samfällda intressen som enligt 21 och 22 § inkomstskattelagen är skattskyldiga till kommuner och församlingar.

Upphörande av behandlingen av samfundsskatterna enligt skatteår

Samfundsskatterna skall redovisas enligt utdelningen för respektive skatteår i åtta års tid. Enligt förslaget skall de samfundsskatter för skatteåret i fråga som inflyter respektive återbetalas efter det sjunde kalenderåret efter skatteåret redovisas enligt utdelningen för det äldsta skatteår som behandlas skatteår-

svis.

3.3. De viktigaste kvarstående dragen

Trots att förslaget innehåller viktiga och väsentliga ändringsförslag, har man inte frångått de viktigaste huvuddragen i det nuvarande redovisningssystemet. Redovisningen bygger alltjämt på nettointaget, den sker skatteårsvis och månatligen. Redovisningarna bygger på debiteringsförhållandena eller på den av ministeriet fastställda utdelningen. Rättelser görs i allmänhet en gång om året.

4. Propositionens verkningar

4.1. Ekonomiska verkningar

4.1.1. Redovisningssystemet

En för skattetagaren viktig faktor med ekonomiska verkningar i det nya redovisningssystemet är förutom beskattningskostnaderna även räntan. I det nya systemet frångår man det nuvarande schematiska lagstadgade sättet att räkna ut förhöjningen liksom också den fasta förhöjningsprocenten, och övergår till en årlig ränta som är bunden till en referensränta som följer marknadsräntorna. Reformen innebär i jämförelse med den nuvarande räntenivån en avsevärd sänkning, i dagens läge rentav en halvering av räntenivån. Också ränteperioderna blir mera skäligen än vad de är i dag.

Systemet kommer något bättre att fungera i realtid. I det nya systemet redovisas skatterna månatligen under hela sin livscykel. I det nuvarande systemet med efterredovisning redovisas skatterna bara en gång om året. Också det faktum att de olika skattetagarnas restansvar realiserar tidigare och skatterna därigenom i ett tidigare skede hänförs till rätt skattetagare inverkar i samma riktning.

Vilka belopp de ekonomiska verkningarna av ovan nämnda faktorer i praktiken kommer att uppgå till kan man inte bedöma, eftersom verkningarna varierar för de olika skattetagarna och är individuella.

På allmän nivå kan verkningarna anses leda i en skäligare riktning.

4.1.2. Kommunens och församlingens andel av samfundsskatten

Förnyandet av de enskilda kommunernas och församlingarnas utdelning av samfunds-

skatten förändrar kommunens intäkter av samfundsskatten i jämförelse med den nuvarande utdelningen. Förändringarna i kommunernas ekonomiska situation vad beträffar skatteinkomsterna bör dock ses som en helhet, med beaktande av både förändringarna i skatteinkomsterna och den utjämning av statsandelarna som enligt lagen om statsandelar till kommunerna görs på grundvalen av skatteinkomsterna.

Frånsett fördelningen av skatterna från samfund i koncernförhållande har man gjort provberäkningar enligt de i propositionen föreslagna beräkningsgrunderna på basis av uppgifterna från år 1995. Intäkterna av samfundsskatten har mätts som ett belopp per invånare. Förändringarna har också uppskattats i fråga om hur mycket samfundsskattebeloppet per invånare kommer att påverkas.

Provberäkningarna ger vid handen att intäkterna av samfundsskatten kommer att öka i ca 100 kommuner och sjunka i ca 350 kommuner. Efter utjämningen av skatteinkomsterna är läget det, att ingen märkbar förändring kan ses i den finansiella ställningen för mer än 300 kommuner. Utjämningen av skatteinkomsterna lindrar avsevärt de av utdelningen av samfundsskatten beroende förändringarna i skatteintäkterna också för de flesta andra kommuner än de som nämndes ovan. Den nuvarande utjämningen av statsandelarna på grundvalen av skatteinkomsterna sker enligt debiteringsuppgifterna i den beskattning som blivit färdig året före det år då statsandelarna fastställs. Det innebär att utjämningen på basis av skatteåret 1999 kommer att göras år 2002. Man kommer att försöka påskynda utjämningen av skatteinkomsterna så att eftersläpningen med tre år minskar till två år, och utjämningen av skatteinkomsterna enligt uppgifterna för skatteåret 1999 kommer då att ske redan år 2001.

För församlingarnas del ordnas utjämningen av skatteinkomsterna på motsvarande sätt som kommunernas utjämning på grundvalen av skatteinkomsterna via Kyrkans centralfonds understödssystem.

Den nya utdelningen tas i bruk under en övergångsperiod på två år. Att utdelningen för skatteåren 1999 och 2000 kommer att fastställas till hälften enligt de nya och till hälften enligt de gamla andelarna bidrar till att lindra förändringarna i skatteintäkterna till följd av reformen. Dessutom skall situationen för de kommuner som blir föremål

för särskilt stora förändringar utjämnas under de två första åren, genom att den största förändringen i kommunens inkomst av samfundsskatten, beräknad per invånare, under skatteåren 1999 och 2000 begränsas till 1 500 mark i jämförelse med samfundsskattebeloppet beräknat enligt den gamla utdelningen. Enligt provberäkningarna kommer detta förfarande att gälla ca tio kommuner, så att till hälften redovisas mera samfundsskatt och av hälften kommer samfundsskatt att indrivnas. För skatteåret 2001 begränsas dessutom den största förlusten av skatteintäkterna per kommun till 4 000 mark per invånare. Denna lindring kan eventuellt komma att gälla några kommuner, men ger dem ytterligare ett år att anpassa sig till reformen. Av den totala samfundsskatten till kommunerna blir de extra belopp som skall redovisas till respektive uppbäras av kommunerna sammanlagt några tiotal miljoner mark. Dessa förändringar skall utjämnas inom systemet med kommunernas andelar av samfundsskatten, så att de övriga kommunernas utdelning rättas i samma förhållande.

4.1.3. Skattetagargruppernas utdelning

Reformen av kommunernas andelar av samfundsskatten skall genomföras så att den inte leder till någon förändring i statens och kommungruppens finansiella ställning. De nya samfundsskatteandelarna och förkortningen av eftersläpningen i grunderna för beräkning av utjämningarna av statsandelarna från tre till två år påverkar dock beloppen av utjämningsstilläggen och utjämningsavdragen på grundvalen av skatteinkomsterna enligt lagen om statsandelar till kommunerna, vilket innebär att också det sammanlagda beloppet av statsandelarna till kommunerna förändras i jämförelse med situationen om ingen reform hade genomförts. De härav föranledda förändringarna i statsandelarna utjämnas inom systemet med samfundsskatt så att skattetagargruppernas utdelning under åren 2001—2003 ändras. Från och med år 2003 skall reformen gälla fullt ut, utan verkningarna under övergångsperioden, så från och med år 2004 tillämpas den utdelning som fastställts för år 2003.

4.1.4. Avslutande av behandlingen skatteårsvis av samfundsskatterna

Fram till det sjunde året efter beskattnings-

året har de belopp som inflyter i skatt för skatteåret blivit mycket små. Av kostnadsskäl är det motiverat att upphöra med redovisningen per skatteår när två år har förflutit efter det att skatterna för skatteåret i fråga har preskriberats. Förfarandet motsvarar det som tillämpas vid redovisning av skatter på förvärvs- och kapitalinkomster.

4.2. Verkningsfråga om organisation

Redovisningens datasystem har delvis byggts upp redan i slutet av 1970-talet och början av 1980-talet, och måste nu förnyas datatekniskt. Man har gått in för att samtidigt utveckla och förnya det materiella innehållet i redovisningssystemen.

De viktigaste faktorerna som har styrt förnyelsearbetet har varit att systemet måste fungera säkert och felfritt och att kostnaderna för att bygga upp och använda systemet måste vara förmånliga. Man har också eftersträvat ett system som också kan ge skattebetalarna god service, som effektivt utnyttjar adb-tekniken och som centraliserar verksamheten på ett sätt som sparar kostnader.

Det nya förfarandet i fråga om utdelningen av samfundsskatten medför inga verkningsfrågor om organisation eller personal. Skattestyrelsen och Statistikcentralen räknar tillsammans fram utdelningen enligt de nya beräkningsgrunderna. För beräkning av kommunernas skogsposter används Skogsforskningsinstitutets statistik och Forststyrelsens uppgifter om naturskyddsområden. Utdelningen räknas ut en gång per år.

5. Beredningen av propositionen

Redovisningssystemet

Propositionen bygger på det förslag till lag om skatteredovisning som framlades av en arbetsgrupp som finansministeriet den 27 oktober 1995 hade tillsatt för att utveckla systemen för redovisning av skatteinkomst-

erna (arbetsgruppsbetänkande 1996:21). I arbetsgruppen ingick också företrädare för skattetagargrupperna. Utgående från arbetsgruppens förslag har man redan från början av 1997 genomfört en sammanslagning av redovisningarna över förskottsuppbörden och fastställt förskottsinnehållningarnas fördelningsförhållanden med sikte på debiteringsförhållandena för den slutliga skatten.

Arbetsgruppens förslag sändes på remiss till Finlands Kommunförbund, Kyrkostyrelsen, Folkpensionsanstalten och Ortodoxa kyrkosamfundets kyrkostyrelse.

Beredningen av propositionen har fortgått som tjänstearbete vid finansministeriet. Det av skattestyrelsen tillsatta redovisningsprojektet har hjälpt till med att välja de förmånligaste tekniska lösningarna.

Utdelningen av samfundsskatten

Förslaget bygger delvis på en utredning av den av inrikesministeriet den 11 juni 1997 tillsatta arbetsgruppen för samfundsskatteutdelning, som gäller ändring av kommunernas utdelning av samfundsskatten (arbetsgruppsbetänkande 1/1998). I arbetsgruppen har ingått företrädare för de olika ministerierna, Skattestyrelsen samt Finlands Kommunförbund. Som ständiga sakkunniga har i arbetsgruppen dessutom medverkat företrädare för fem kommuner samt Kyrkostyrelsen.

Arbetsgruppens förslag sändes på remiss till undervisningsministeriet, miljöministeriet, Ålands landskapsstyrelse, Kyrkostyrelsen, Forststyrelsen, Skattestyrelsen, Statistikcentralen, Centralhandelskammaren, Finlands Kommunförbund, Företagarna i Finland samt Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund.

Beredningen av propositionen har fortsatt som tjänstearbete vid finansministeriet utgående från arbetsgruppens förslag, utlåtandena om arbetsgruppens betänkande samt de beslut som fattats av det finanspolitiska ministerutskottet.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

1.1. Lag om skatteredovisning

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Tillämpningsområde.* Lagen om skatteredovisning skall innehålla allmänna och för de olika skattelagen gemensamma bestämmelser om redovisningsförfarandet. Lagen tillämpas vid redovisning av de skatter och avgifter som nämns i 1 mom., dock som sekundära bestämmelser. I första hand tillämpas de redovisningsbestämmelser som eventuellt ingår i skattelagen i fråga eller i en förordning som har utfärdats med stöd av den.

På grund av särdragen i källskatten till landskapet Åland iakttas lagen om skatteredovisning endast i tillämpliga delar vid redovisningen.

2 §. *Redovisning enligt intag.* Redovisningen skall, på samma sätt som i dag, bygga på de skatter som verkligen inlutit per skatteår. Före uppdelningen på skattetagarnas respektive andelar avdras de skatteåterbärningar som hänför sig till skatteåret och som har betalats till de skattskyldiga med ränta, liksom också de skatter som överförts från Finland till utlandet, och till beloppet adderas de dröjsmålspåföljder som har influerat på skatteårets skatter samt de skatter som från utlandet har överförts till Finland.

Paragrafens 2 mom. innehåller bestämmelser om kvittningar i samband med redovisningarna. Från de belopp som redovisas till skattetagaren avdras de arbetsgivarprestationer som skattetagaren uppger sig ha betalat för egen del och övriga belopp som enligt bestämmelserna skall avdras. Målet är att i framtiden utvidga kvittningsmöjligheterna till att omfatta inte bara arbetsgivarprestationerna utan också andra betalningar som skattetagarna har gjort, i syfte att minska antalet betalningstransaktioner. Om kvittningsmöjligheten bestäms i skattelagen i fråga.

Momentet innehåller en bestämmelse om att också redovisningar av alla skatter och olika skattelag kan kvittas sinsemellan. I dagens läge har det inte varit möjligt att kvitta redovisningar av fastighetsskatt mot andra skattelag.

3 §. *Redovisningstidpunkt.* Redovisnings-

tidpunkten bestäms enligt intagsperioden och betalningsmånaden för återbärningarna. I regel är intagsperioden en kalendermånad. De inlutna medlen redovisas och betalas till skattetagarna under följande månad. Därmed redovisas de lika snabbt som enligt de nuvarande bestämmelserna.

Alla skatteåterbärningar – också förskottsåterbärningar – avdras från bruttobeloppet av de inlutna medel som skall redovisas till skattetagarna månaden efter betalningsmånaden. Övergången till ett flexibelt färdigställande av beskattningen, vilken möjliggjorts av förfarandet med skatteförslag, innebär att utbetalningen av förskottsåterbärningarna sker i flera rater under beskattningsåret, och deras inverkan på redovisningarna till skattetagarna blir därmed betydligt jämnare än vad som nu är fallet.

Paragrafens 2 mom. innehåller bestämmelser om intagsperioderna för de förskottsinnehållningar som skall betalas på eget initiativ och för arbetsgivarens socialskyddsavgifter. Intagsperioderna fastställs på samma sätt som nu är fallet enligt bestämmelserna i 12 § 1—3 mom. lagen om förskottsuppbörd och 5 § 1, 2, 4 och 5 mom. lagen om arbetsgivarens socialskyddsavgift. De skatter som avses i det föreslagna momentet redovisas och betalas till skattetagarna den månad då intagsperioden upphör, vilket motsvarar nuvarande bestämmelser.

I 3 mom. definieras intagsperioden för fastighetsskatten, som räknas från kalendermånadens sjunde dag till följande månads sjätte dag. Redovisningstidpunkten blir den månad då intagsperioden upphör. Fastighetsskatten redovisas därmed lika snabbt som enligt nuvarande bestämmelser.

Ministeriet bestämmer den närmare tidpunkt då redovisningarna betalas till skattetagarna. Även detta motsvarar nuvarande bestämmelser.

4 §. *Redovisningsgrund.* De belopp som skall redovisas åt skattetagarna bygger på skattetagarnas utdelning enligt 2 och 3 kap. De skatter som inflyter eller som återbetalas innan utdelningen har fastställts för dem behandlas i samband med motsvarande skatt för föregående skatteår. Bestämmelsen har visat sig nödvändig främst vid redovisning av fastighetsskatt och samfundsskatt. Den motsvarar nuvarande praxis.

2 kap. Redovisning enligt skattetagarnas debiteringsförhållanden

5 §. *Utdelningar vid förskottsuppbörden.* Paragrafen innehåller bestämmelser om fastställande av de utdelningar som skall användas i förskottsuppbördsskedet.

Ministeriet fastställer skattetagargruppernas utdelning med tanke på redovisning av förskottsinnehållningar, förskottsuppbörd, kompletteringar av förskott och kvarskatter som betalats innan beskattningen slutförts. Utdelningen fastställs med sikte på debiteringsförhållandena i den slutliga beskattningen. Ministeriet fastställer också grunderna för beräkning av de enskilda kommunernas och församlingarnas utdelning.

I dag ingår bestämmelserna om de grunder som skall iakttas vid fastställandet av skattetagargruppernas samt kommunernas och församlingarnas utdelning i förordningen om skatteuppbörd. Skattetagargruppernas utdelning har fastställts genom ministeriets beslut.

Utdelningen skall justeras, om nya beskattningsuppgifter eller förändringar i de andra grunderna beräknas leda till att utdelningen ändras så att förändringen på ett väsentligt sätt påverkar de belopp som redovisas åt skattetagarna. Frågan om förändringen är väsentlig bedöms enligt förändringen i de belopp som redovisas åt de enskilda skattetagarna och ur den enskilda skattetagarens synvinkel. Utdelningen kunde smidigt justeras flera gånger under skatte- och beskattningsåret enligt uppgifterna om den beskattning som håller på att färdigställas. Utdelningen kunde också justeras på grund av ändringar i de andra grunder som påverkar de belopp som skall redovisas. Initiativet till och behovet av en justering av utdelningen kunde på samma sätt som i dag också tas av en enskild skattetagare.

Ministeriet skall höra skattetagarnas företrädare innan utdelningen fastställs eller justeras.

6 §. *Redovisning enligt debiteringen.* Skattetagarnas inbördes debiteringsförhållanden enligt den slutliga beskattningen börjar tillämpas vid redovisningen av de intagsperioder som avses i 3 § 1 och 3 mom. under vilka beskattningen har slutförts. I samband med denna redovisning rättas också redovisningarna av förskottsuppbörden att motsvara debiteringsandelarna för den slutliga skatten. Samtidigt rättas de belopp som innan utdel-

ningen fastställts enligt 5 § har behandlats tillsammans med redovisningarna av skatt för föregående skatteår så att de motsvarar utdelningen enligt debiteringen. Denna redovisning ersätter den nuvarande debiteringsredovisningen.

I 2 och 3 mom. definieras när beskattningen anses ha slutförts vid tillämpningen av redovisningsbestämmelserna. Bestämmelsen behövs eftersom det för fastighetsskattens och skogsvårdsavgiftens del inte i de nuvarande lagarna finns några uttryckliga bestämmelser om när beskattningen har slutförts och eftersom beskattningen enligt 49 § lagen om beskattningsförfarande kan slutföras vid olika tidpunkt för olika skattskyldiga.

Beskattningen anses ha slutförts på förfalodagen för skatten eller dess första rat, om ingenting särskilt har bestämts om när beskattningen har slutförts. När beskattningen för olika skattskyldiga färdigställs vid olika tidpunkter anses beskattningen ha slutförts när beskattningen för den sista gruppen av skattskyldiga har slutförts.

7 §. *Rättsleredovisningar.* Paragrafen innehåller bestämmelser om rättelse av skattetagarnas utdelning och om rättsleredovisningar.

Skattetagarens utdelning rättas varje år så att i utdelningen inräknas de ändringar i debiteringen som gjorts till skattetagarens förel eller nackdel och övriga ökningar och minskningar av skattetagarnas andelar. De ändringar som påverkar skattetagarens utdelning beror på ändringar som gjorts i beskattningen i rättelse- eller besvärsväg samt på skattelättnader som skattetagaren beviljat. Från och med den andra rättsleredovisningen inräknas i skattetagarens utdelning också skatteresterna, dvs. de belopp som debiterats till skattetagarens fördel med som inte influiter. De inräknas i skattetagarens utdelning och belastar skattetagaren. Därmed ansvarar varje skattetagare från och med den andra rättsleredovisningen endast för de egna skattskyldigas skatterester. Efter den andra rättsleredovisningen justeras utdelningen en gång om året så att i varje skattetagares utdelning inräknas ändringar i debiteringen till skattetagarens förel eller nackdel och övriga ökningar och minskningar samt de resterande belopp som belastar skattetagaren.

Den första rättsleredovisningen av skatterna enligt lagen om beskattningsförfarande och skogsvårdsavgifterna görs den sjätte må-

naden efter den månad då beskattningen har slutförts. För fastighetsskattens del görs den första rättelseredovisningen av praktiska skäl den sjunde månaden efter den månad då beskattningen har slutförts. Den andra rättelseredovisningen görs ett år efter den första rättelseredovisningen och senare rättelseredovisningar görs årligen i mars.

Utdelningen vid den första och andra rättelseredovisningen beräknas enligt debiterings- och intagsuppgifterna under kalendermånaden före den månad som föregår redovisningsmånaden. Utdelningen vid senare rättelseredovisningar beräknas enligt debiterings- och intagsuppgifterna för december före redovisningen.

I 4 mom. nämns för tydlighets skull uttryckligen att utdelningen enligt rättelseredovisningen från och med rättelseredovisningen används som fördelningsgrund vid månadsredovisningarna under skatteåret och att vid rättelseredovisningen rättas hela det under skatteåret dittills influtna beloppet för att motsvara utdelningsförhållandena enligt rättelseredovisningen. Så görs även i dag.

8 §. *Slutredovisning*. Enligt denna bestämmelse skall den sjunde rättelseredovisningen för ett skatteår, slutredovisningen, vara den sista rättelseredovisningen för skatteåret i fråga. I och med slutredovisningen upphör också redovisningen per skatteår av skatterna för skatteåret i fråga.

9 §. *Redovisning efter slutredovisningen*. De belopp som inflyter och återbetalas efter slutredovisningen redovisas i samband med redovisningarna och enligt utdelningen för det skatteår som närmast står i tur för slutredovisning. Dessa skatter inräknas dock inte i slutredovisningarna.

Syftet med bestämmelsen är att frånga den nuvarande årliga efterredovisningen, som är både arbetsdryg och kostsam.

10 §. *Beaktande av gottgörelse för bolagskatt*. Paragrafen motsvarar den nuvarande 18 c § lagen om skatteuppbörd.

3 kap. Redovisning av samfundsskatt

11 §. *Samfundsskatt som skall redovisas*. Till sitt innehåll motsvarar bestämmelserna nuvarande 12 a § lagen om skatteuppbörd. Församlingarnas andel fördelas mellan de evangelisk-lutherska församlingarna och de ortodoxa församlingarna.

12 §. *Skattetagargruppernas utdelning*. I 1 mom. bestäms hur samfundsskatten under

skatteåren 1999 och 2000 skall fördelas mellan de olika skattetagargrupperna.

Den utdelning som tillämpas under skatteåren 2001—2003 fastställs genom ministeriets beslut efter det att utjämningarna på grundvalen av statsandelarna enligt 7 § lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996) har fastställts i januari samma år.

Den statens och kommunernas utdelning som tillämpas under skatteåret 2001 ändras i motsvarande mån som det enligt beskattningsuppgifterna för skatteåret 1998 beräknade, på statsandelarna inverkan, av nettoinverkan av utjämningstilläggen och utjämningsavdragen bestående sammanlagda beloppet av utjämningarna, enligt den jämförelsekalkyl som motsvarar utjämningen på basis av statsandelarna i enlighet med 7 § lagen om statsandelar till kommunerna, avviker från det verkliga motsvarande beloppet för år 2001. Om beloppet enligt den verkliga kalkylen är större än beloppet enligt jämförelsekalkylen, höjs statens relativa utdelning med så många procent som den i jämförelsekalkylen uppkomna skillnaden mellan nettoverkningarna av utjämningstilläggen och utjämningsavdragen skulle ha ändrat den utdelning som tillämpas vid redovisningarna av de samfundsskatter som debiterats för skatteåret 1999. Kommunernas utdelning sänks i motsvarande mån. Statens utdelning sänks i motsvarande mån om utjämningarnas sammanlagda på statsandelarna inverkan belopp enligt den verkliga kalkylen är mindre än motsvarande belopp enligt jämförelsekalkylen, och kommunernas utdelning höjs. För fastställande av den utdelning som skall tillämpas under skatteåret 2002 görs jämförelsekalkylen på basis av beskattningsuppgifterna för skatteåret 1999 och förändringen i statsandelarnas belopp ställs i relation till de samfundsskatter som debiterats för skatteåret 2000. För fastställande av utdelningen för skatteåret 2003 görs en motsvarande jämförelsekalkyl på basis av beskattningsuppgifterna för skatteåret 2000 och motsvarande förändring ställs i relation till de samfundsskatter som debiterats för skatteåret 2001. Vid fastställande av utdelningen för skatteåren 2002 och 2003 beräknas den samfundsskatteandel som avses i 7 § lagen om statsandelar till kommunerna med användande av den senast fastställda utdelningen enligt 12 d § lagen om skatteuppbörd.

Eftersom de statsandelar på grundvalen av

utjämningen av skatteinkomsterna som skall betalas ut under skatteåret 2003 beräknas enligt uppgifterna för skatteåret 2001, då övergångsbestämmelserna för reformen av utdelningen av samfundsskatten inte tillämpas, kommer ändringarna i statens och kommunernas utdelning till följd av reformen inte längre varje år att beaktas i utdelningen, utan från och med skatteåret 2004 tillämpas de andelar som fastställts för skatteåret 2003.

Till skatterna till kommunerna och församlingarna läggs endast skatterna av de samfund som betalar skatt till dem, och dessa skatter fördelas på deras andelar på det sätt som bestäms i 5 mom.

13 §. *De enskilda kommunernas och församlingarnas utdelning.* De enskilda kommunernas och församlingarnas utdelning av samfundsskatten bestäms på grundvalen av deras företagsverksamhetspost och skogspost. För varje kommun räknas den relativa utdelningen som den relativa andelen av företagsverksamhetsposten plus skogsposten i förhållande till summan av motsvarande poster för alla kommuner. Församlingens utdelning beräknas på motsvarande sätt.

Företagsverksamhetsposten uträknas så att den samfundsskatt som för skatteåret påförts andra samfund än Forststyrelsen delas upp i kalkyleringsposter för företagsverksamhetsposten. I den debiterade samfundsskatten inräknas inte de gottgörelser för bolagsskatt som tillgodoräknas dividendtagaren enligt lagen om gottgörelse för bolagsskatt. Om ett samfund enligt Statistikcentralens företags- och arbetstilleregister har ett driftställe endast i en kommun, blir samfundets skatt en kalkyleringspost i företagsverksamhetsposten för kommunen i fråga. Om samfundet har driftställen i flera kommuner, fördelas samfundets skatt som kalkyleringsposter för företagsverksamhetsposten för orterna i fråga, i förhållande till antalet anställda på driftställen i de olika kommunerna. Som antal anställda skall användas personaluppgifterna i Statistikcentralens företags- och arbetstilleregister som innehåller statistik över antal årsverken, för motsvarande skatteår. Skatterna för samfund som står i koncernförhållande enligt lagen om koncernbidrag vid beskattningen räknas ihop och delas upp i kalkyleringsposter för företagsverksamhetsposterna för de berörda kommunerna, i förhållande till antalet anställda inom de olika kommunerna vid de samfund som hör till

koncernen. För varje kommun beräknas summan av kalkyleringsposterna för företagsverksamhetsposten som en andel i förhållande till motsvarande siffra för alla kommuner. Företagsverksamhetsposten får man fram genom att tillämpa den så framräknade relativa andelen på kommunernas utdelning av den ovan förklarade samfundsskatten, från vilken avdragits den i 3 mom. nämnda skogsskatteandelen.

Kommunernas skogsskatteandel får man fram genom att tillämpa den genomsnittliga inkomstskatteprocenten för skatteåret på den skatteårets nettoinkomst av skogsbruket från vilken har avdragits nettoinkomsten av skogar som omfattas av beskattningen enligt areal samt skogar som ägs av kommuner och samkommuner. Skogsskatteandelen skall vara minst 5 och högst 15 % av kommunernas samfundsskatt för skatteåret.

Kommunens skogspost beräknas utifrån rotprisinkomsterna per kommun. Rotprisinkomsterna per kommun beräknas varje kalenderår vid Skogsforskningsinstitutet som en inkomst av avverkningsvolymerna och rotpriserna per kommun. Som kalkyleringsunderlag används avverkningsvolymerna per virkesslag och kommun enligt Skogsforskningsinstitutets marknadsavverkningsstatistik, samt prisstatistikens rotpriser per virkesslag och skogscentral. Prisstatistiken bygger på skogsindustrins inköpspriser från privata skogar. Som grund används dessutom de uteblivna rotprisinkomster som Skogsforskningsinstitutet på basis av nettoinkomsten av skogsbruket uppskattat för skogsmarker på lagstadgade naturskyddsområden samt skogsmarker på statens mark som omfattas av skyddsprogrammet för gamla skogar och skogsmarker inom de områden som i början av år 1998 från privat mark överförts till skydd av samfälliga skogar i Kuusamo, om den kalkylerade virkesavkastning av skogsmarken på kommunens område är sammanlagt minst 1000 skattekubikmeter per år. Skogsposten för en enskild kommun uträknas så att den relativa andelen av kalkyleringsposten enligt rotprisinkomsterna tillämpas på skogsskatteandelen, till vilken adderats de av Forststyrelsen debiterade samfundsskatterna.

14 §. *Fastställande av de enskilda kommunernas och församlingarnas utdelning.* Vederbörande ministerium fastställer för varje skatteår grunderna för beräkning av den preliminära och slutliga utdelningen, efter att ha

hört kommunernas centralorganisation och Kyrkostyrelsen. Statistikcentralen räknar ut utdelningen på basis av de uppgifter som Skattestyrelsen, Skogsforskningsinstitutet och Forststyrelsen har lämnat, och Skattestyrelsen redovisar de influtna samfundsskatterna enligt utdelningen. Den preliminära utdelningen tillämpas tills den slutliga utdelningen kan tas i bruk när skatteårets regelmässiga beskattning har blivit färdig. Grunderna för beräkning av den preliminära utdelningen fastställs och justeras på det sätt som närmare bestäms i förordning.

Som beskattningsuppgifter används uppgifterna om den senast färdigställda beskattningen. Utdelningen rättas att motsvara den slutliga utdelningen till utgången av januari det år som följer efter det år då beskattningen färdigställs. Om utdelningen förändras, rättas alla de skatter som dittills redovisats för skatteåret, så att de motsvarar den nya utdelningen.

15 §. *Samfundsskatt till kommunerna i landskapet Åland.* Bestämmelserna motsvarar till sitt innehåll bestämmelserna i nuvarande 12 h § lagen om skatteuppbörd. Samfundsskatten till kommunerna i landskapet Åland fördelas i enlighet med landskapslagstiftningen.

16 §. *Redovisning per skatteår.* De samfundsskatter som inflyter för skatteåret redovisas enligt den slutliga utdelningen till utgången av den sjunde året efter skatteåret. Redovisningen per skatteår frångås efter det sjunde året, och de samfundsskatter som inflyter eller skall återbetalas för skatteåret redovisas i enlighet med utdelningen för det äldsta skatteår som behandlas skatteårsvis.

4 kap. Räkna

17 §. *Räkna på rättelseredovisningar.* Räkna uppbärs på de skatter som har redovisats till en skattetagare till för stort belopp, och ränta betalas på de skatter som skattetagaren inte har fått vid rätt tidpunkt. Räkna beräknas första gången i samband med den andra rättelseredovisningen.

Vid den andra rättelseredovisningen räknas räkna från den första månadsredovisningen av förskottsuppbörden på alla månadsredovisningar som har föregått rättelseredovisningen. Räkna räknas på de skillnader som kvarstår när man från de belopp som vid månadsredovisningarna har redovisats till skattetagaren avdrar de skatter som skulle ha

redovisats till skattetagaren om man hade använt utdelningen enligt rättelseredovisningen. Månadsredovisningarna anses ha blivit gjorda med 30 dagars intervall.

Enligt 3 mom. räknas räkna vid rättelseredovisningarna efter den andra rättelseredovisningen på samma sätt som för månadsredovisningarna, men endast från rättelseredovisning till rättelseredovisning. De perioder som används vid ränteberäkningen är 30 dagar och ett år.

18 §. *Räkna i särskilda fall.* Uppbörden av räkna på skatt som har beviljats anstånd på ansökan av skattetagaren och på poster som överförs från en redovisning till en annan motsvarar nuvarande bestämmelser. Det nya i jämförelse med nuläget är att räntefaktorn utsträcks till fall av felaktig redovisning samt till de fall då man åt skattetagaren har betalat eller skattetagaren har betalat skatter som behandlas vid redovisningen, redan före redovisningen.

För att räkna skall kunna betalas på belopp som betalats före redovisningen måste betalningen ha en motiverad orsak som har med redovisningen att göra. För skatteuppbördsmyndigheten kunde orsaken vara en bestämmelse som ministeriet har meddelat t.ex. med anledning av en förestående bankstrejk. För skattetagaren skulle en godtagbar orsak till förhandsbetalning vara t.ex. att en viss skatt väntas bli återindrivna på grund av en rättelseredovisning.

Ett av skattetagaren betalat belopp betraktas som betalning av ett belopp som skall återindrivas av skattetagaren, och beaktas som en nedsättande faktor när räkna på skatten räknas ut. Det är inte meningen att man på grundvalen av denna bestämmelse skall betala räkna på belopp som skattetagaren utan anledning har betalat in på skatteuppbördsmyndighetens konto.

Skattestyrelsen skall meddela närmare bestämmelser om beräkningen av de i paragrafen nämnda räntorna samt om förfarandet vid betalning av förskottsbetalningar.

De räntor som avses i denna paragraf behandlas inte på nytt vid rättelse- eller slutredovisningarna. Avsikten med den föreslagna bestämmelsen i 2 mom. är att göra skillnad mellan behandlingen av exceptionella fall och annan redovisning.

19 §. *Räkna.* Den räkna som används vid redovisningarna är den referensränta som Finlands Bank årligen fastställer. Den motsvarar rätt väl penningpriset vid tidpunkten i

fråga. Den ränta som efter förfallodagen räknas på en skatt med vilken skattetagaren på ansökan beviljats anstånd eller på en skatt som återindrivs på grund av ett väsentligt redovisningsfel blir fyra procentenheter högre än den ränta som annars används vid redovisningarna. Den högre räntan är i samband med uppskov det pris som skattetagaren måste betala för möjligheten att amortera sin skuld i flera rater och med längre betalningstid. Den ränta som efter förfallodagen uppbärs på en skatt som återindrivs på grund av ett väsentligt redovisningsfel har karaktären av en dröjsmålsränta och är därför högre.

5 kap. Särskilda bestämmelser

20 §. *Skatter som skall återindrivas.* I praktiken blir det sannolikt mera sällsynt än i dag att de skatter som redovisas till skattetagaren inte förslår till betalning av de belopp som skall avdras vid redovisningen. Om detta dock blir fallet överförs skillnaden att indrivnas i samband med följande månadsredovisning. Det överförda beloppet anses i syfte att klargöra skattetagarens räntepåföljder i första hand utgöra skatt för det nyaste skatteåret.

Skattetagaren kan om den så önskar betala det överförda beloppet utan att vänta på följande redovisning. I de i praktiken fåtaliga fallen har man också i dag ansett att detta förfarande är möjligt.

Det överförda beloppet behandlas vid rättelse- och slutredovisningarna som en del av den månadsredovisning vid vilken det skulle ha avdragits om det belopp som skall redovisas till skattetagaren skulle ha förslagit för avdraget. Denna bestämmelse behövs för att klargöra ränteberäkningen och för att ränta inte skall räknas två gånger på samma belopp.

21 §. *Fel i redovisningen.* Ett redovisningsfel som har lett till att det belopp som skall redovisas åt skattetagaren har blivit felaktigt, skall rättas i samband med följande månadsredovisning. Som redovisningsfel betraktas ett fel som myndigheten har gjort i samband med behandlingen av betalningarna eller med redovisningsförfarandet, och som har lett till att det belopp som redovisas åt skattetagaren inte är det riktiga. Ett redovisningsfel kännetecknas av att det kan rättas till med de medel som står till buds vid redovisningen.

Som en här avsett redovisningsfel betraktas inte det fall att en inbetalning av skatt på grund av bristfälliga uppgifter från betalaren eller den förmedlande banken inte genast eller tillfälligtvis inte heller senare kan hänföras till rätt skatt, utan allokeringen görs enligt det antagna värde som anges i 4 c § lagen om skatteuppbörd. Som redovisningsfel betraktas inte heller fel vid debiteringen av en enskild skatt, vilka rättas till vid rättelseredovisningarna efter ändringsbeslutet. Begreppet redovisningsfel omfattar inte heller andra med dessa jämförbara situationer, i vilka följderna för skattetagarna beror på andra faktorer än de som gäller redovisningen. Ett redovisningsfel rättas samtidigt för alla skattetagare, vid behov så att hela redovisningen görs om.

Ett sådant väsentligt redovisningsfel som avses i 2 mom. skall rättas och de för stora eller för små belopp som redovisats skall indrivnas eller betalas utan att man väntar på nästa redovisning. Frågan om redovisningsfelet är väsentligt skall bedömas från fall till fall med tanke på den enskilda skattetagaren och med beaktande av skälighetssynpunkter.

Om rättelsen av ett väsentligt redovisningsfel inte får någon större betydelse för de andra skattetagarnas utdelning, kunde felet rättas för den eller de enskilda skattetagarnas del. Om man förfar på detta sätt, skall redovisningen rättas för alla skattetagares del i samband med följande månadsredovisning. Ett belopp som på basis av rättelsen har betalats åt eller av skattetagaren behandlas vid rättelse- och slutredovisningarna som en del av den i 1 mom. nämnda redovisningen, dvs. följande månadsredovisning. Bestämmelsen behövs för att förenkla ränteberäknings- och rättelseförfarandet.

Till skattetagaren skall skickas ett indrivningsmeddelande enligt 2 mom. över det belopp som skall återindrivas. Om skattetagaren inte återbetalar indrivningsbeloppet på meddelandets förfallodag, räknas på det för tiden efter förfallodagen en ränta som förhöjts enligt 19 §. För tiden före förfallodagen är räntan lika med Finlands Banks referensränta.

Skattestyrelsen meddelar närmare bestämmelser om när ett fel betraktas som väsentligt och när inverkan av en enskild rättelse inte anses vara betydande för de andra skattetagarnas andelar.

22 §. *Anstånd.* Skattestyrelsen kunde på ansökan av en skattetagare och på de villkor

som den bestämmer bevilja en skattetagare anstånd när skatter som redan redovisats till denna återindrivs. Enligt 21 § i den gällande lagen om skatteuppbörd kan Skattestyrelsen i de fall som nämns i paragrafen på villkor som finansministeriet bestämmer bevilja anstånd.

23 §. *Beskattningsbar inkomst som motsvarar samfundsinkomstskatt.* I denna paragraf bestäms om omvandling av kommunens och församlingens andelar av samfundsskatten till en kalkylerad beskattningsbar inkomst eller skatteören. Bestämmelsen motsvarar 12 g § i den gällande lagen om skatteuppbörd. Här behövs ett omnämnande av skatteören dels för övergångsperioden, dels också för att uttaxeringen per skattöre alljämt ligger till grund för vissa av kommunernas och församlingarnas finansiella arrangemang utanför beskattningen.

24 §. *Närmare bestämmelser.* Närmare bestämmelser om verkställigheten av lagen utfärdas genom förordning. Skattestyrelsen kunde meddela närmare bestämmelser om redovisningsförfarandet.

6 kap. **Ikraftträdelse och övergångsbestämmelser**

25 §. *Ikraftträdande.* Avsikten är att lagen skall träda i kraft så snart som möjligt. Skatterna för de olika skatteåren skall i enlighet med 26 och 27 § stegvis omfattas av lagen. Genom lagen upphävs 2 a kap. och 3 kap. samt 30 § 2 och 3 mom. lagen om skatteuppbörd samt 30 och 32 § fastighetsskattelagen. De upphävda bestämmelserna tillämpas dock på de skatter som redovisas, på det sätt som föreskrivs i 26—31 §.

26 §. *Skatter som i det första skedet omfattas av lagen.* De första skatter som omfattas av lagen är de i lagen om beskattningsförfarande och lagen om förskottsuppbörd nämnda skatter som hänför sig till skatteåren 1997 och 1998 samt arbetsgivarens socialskyddsavgifter, skogsårdsavgiften och källskatten till landskapet Åland för samma skatteår. Fastighetsskatten redovisas i enlighet med lagen om skatteredovisning från och med den fastighetsskatt som debiteras för år 1998. Samfundsskatterna omfattas av lagen från och med skatteåret 1999. Den nya lagen och utdelningen enligt den tillämpas första gången vid redovisningen i februari 1999.

27 §. *Redovisning av skatter för tidigare år.* De andra i lagen om beskattningsförfarande

rande nämnda skatterna än samfundsskatterna omfattas av lagen så att lagen tillämpas från och med intag, återbärningar och övriga redovisningstransaktioner under 1999 av skatter som hänför sig till skatteåret 1988 och tidigare skatteår. På skatter som hänför sig till skatteåren 1991 och 1992 tillämpas lagen från och med den 1 januari 1999. På skatterna för skatteåren 1993—1996 tillämpas lagen från och med den 1 januari 2000. Skatterna för skatteåret 1989 redovisas enligt den nya lagen från och med de intag, återbärningar och övriga redovisningstransaktioner som sker under kalenderåret 2000, och skatterna för skatteåret 1990 från och med de transaktioner som sker under kalenderåret 2001.

Syftet med övergångsbestämmelserna är att restansvaret skall fördelas rätt, och därför garanteras för alla de skatteår som också innehåller skatter som påförts samfunden, dvs. för skatteåret 1992 och äldre skatteår, en efterredovisning enligt den nuvarande lagen under minst två års tid, eller en motsvarande rättelseredovisning enligt den nya lagen, motsvarande den nuvarande slutredovisningen. Behovet att för de nämnda skatterna garantera en längre period för efterredovisning eller rättelseredovisning uppkommer genom att resterna huvudsakligen har bestått av samfundens skatterester, som har fördelats ojämnt på de olika skattetagarna.

Skogsvårdsavgifterna för skatteåret 1996 och tidigare skatteår omfattas av lagen från början av år 2000.

Fastighetsskatterna för åren 1994—1997 redovisas enligt den föreslagna lagen från och med kalenderåret 2000. Fastighetsskatten för år 1993 omfattas av lagen från början av år 1999.

Samfundsskatterna för skatteåret 1998 och varje tidigare skatteår redovisas i enlighet med utdelningen enligt lagen om skatteuppbörd i åtta års tid. Därefter upphör redovisningen per skatteår i enlighet med 16 § lagen om skatteredovisning. Med undantag av bestämmelserna om fastställande av utdelningen tillämpas denna lag från och med redovisningen i februari 1999 på redovisningarna av samfundsskatt för skatteåret 1998 och tidigare skatteår. Det föreslagna arrangemanget förenhetligar redovisningsförfarandet.

28 §. *Tillämpning av tidigare lag.* Innan skatterna omfattas av denna lag redovisas de

enligt lagen om skatteuppbörd och fastighetsskattelagen eller de nuvarande redovisningsbestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

29 §. *Avdrag för andra förskottsåterbärningar än samfundsskatt för skatteåren 1997 och 1998 i redovisningarna.* Denna paragraf behövs därför att i fråga om dessa skatteår genomförs inte ännu förfarandet med skatteförslag så att kvarskatter och förskottsåterbärningar förfaller till betalning respektive redovisning i flera rater under året efter skatteåret. Förskottsåterbärningarna uppbärs i enlighet med nuvarande praxis av skattetagarna innan de betalas till de skattskyldiga.

30 §. *Fastställande av de enskilda kommunernas och församlingarnas utdelning för skatteåren 1999—2001.* Vid redovisningarna av samfundsskatterna för skatteåren 1999—2000 iakttas övergångsperiodens förfarande, så att man för varje kommun tillämpar en utdelning som utgör medeltalet av den gamla och den nya utdelningen. För att undvika oskäligt stora förändringar dimensioneras utdelningen dessutom så att den samfundsskatt som kommunen får för de ovan nämnda skatteåren inte får avvika från samfundsskatten enligt den gamla utdelningen med mer än 1 500 mark per kommuninvånare. Om den så beräknade förändringen är större än 1 500 mark per invånare, multipliceras det överskridande beloppet med antalet invånare i kommunen, och produkten divideras med det sammanlagda beloppet av den samfundsskatt som påförts kommunerna, varvid man får den andel som skall adderas till eller subtraheras från kommunens utdelning. De övriga kommunernas utdelningar måste därvid ändras i motsvarande mån, eftersom utdelningens summa inte kan förändras. Andringarna av de andra kommunernas utdelning görs i samma inbördes förhållande, dock så att inte heller efter dessa ändringar får ändringen i kommunens intäkter av samfundsskatten bli större än 1 500 mark per invånare. För församlingarnas del förfar man på samma sätt, så att förändringen per skattetagare får vara högst 110 mark per invånare. Anpassningen till reformen garanteras ytterligare så att för skatteåret 2001 får kommunens förlust av skatteintäkter vara högst 4 000 mark per invånare.

31 §. *Räntor under övergångsperioden.* Enligt denna bestämmelse skall de förhöjningar som betalas åt respektive uppbärs av skattetagarna beräknas enligt de nuvarande

bestämmelserna, men ränteprocenten fastställs från den dag då lagen träder i kraft enligt den årliga ränta som nämns i 19 §, dvs. härledd ur den referensränta som Finlands Bank årligen fastställer. Den för år 1998 fastställda referensräntan för dröjsmålsräntan är 3 %, så den ur denna härledda förhöjningsprocenten från den dag då lagen träder i kraft blir 0,25 % per månad. Ränteprocenten på ett belopp som överförs från en redovisning till en annan och på ett belopp med vilket skattetagaren på ansökan beviljats anstånd blir 3 %. För tiden före lagen har trätt i kraft räknas förhöjningen enligt nuvarande bestämmelser. Syftet med paragrafen är att under övergångsskedet göra den räntemässiga behandlingen av olika skatteår mera skälig och jämbördig.

1.2. Bestämmelser som upphävs

Till den nya lagen om skatteredovisning föreslås bli överförda bestämmelser ur lagen om skatteuppbörd och fastighetsskattelagen. Därför kan 2 a kap. och 3 kap. samt 30 § 2 och 3 mom. lagen om skatteuppbörd upphävas som onödiga, liksom också 30 och 32 § fastighetsskattelagen. De upphävda bestämmelserna tillämpas dock på de skatter som redovisas enligt vad som föreskrivs i 26—31 §.

1.3. Inkomstskattelagen

För tillfället ingår bestämmelser om hur inkomstskatten skall fördelas mellan skattetagarna både i inkomstskattelagen och i lagen om skatteuppbörd. I denna proposition föreslås att lagrummet i fråga upphävs i lagen om skatteuppbörd och att saken regleras i lagen om skatteredovisning. På motsvarande sätt föreslås att också bestämmelserna i 124 § inkomstskattelagen om fördelningen av inkomstskatten upphävs.

2. Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om lagens tillämpning utfärdas genom förordning. Dessutom skall vederbörande ministerium och Skattestyrelsen meddela närmare bestämmelser om redovisningsförfarandet.

3. Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft så snart som

möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

Lagen om skatteredovisning börjar stegvis tillämpas på olika skatter och skatteår, enligt

vad som föreskrivs i 26—31 §.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om skatteredovisning

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Till staten, kommunerna, församlingarna, Folkpensionsanstalten, skogsvårdsföreningarna och skogscentralerna (*skattetagarna*) redovisas de skatter och avgifter som avses i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) och lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) samt fastighetsskatter, arbetsgivares socialskyddsavgifter och skogsvårdsavgifter (*skatter*) på det sätt som föreskrivs i denna lag.

Om det i någon annan lag eller i en förordning som har givits med stöd av lag finns bestämmelser om redovisning som avviker från denna lag, tillämpas de i stället för denna lag.

Bestämmelserna i denna lag iakttas i tillämpliga delar vid redovisning av källskatt till kommunerna i landskapet Åland.

2 §

Redovisning enligt intag

Skattetagarnas andelar redovisas skatteårsvis av den skatt som inlutit för varje skatteår, med avdrag för utbetalade återbärningar och till utlandet från Finland överförda skatter och med tillägg av till Finland från utlandet överförda skatter. Samtidigt betalas eller uppbärs skattetillägg, förseningsräntor och andra dröjsmålsåtgärder samt räntor som hänför sig till skatten, vilka nedan i denna lag kallas skatter.

Från det belopp som skall redovisas till skattetagaren avdras före utbetalningen de av skattetagarna meddelade förskottsinnehållningarna, arbetsgivarnas socialskyddsavgifter och andra belopp som enligt bestämmelserna skall avdras, belopp som inte tidigare avdragits samt till samma eller någon annan skatt hänförliga belopp som skall återindrivas.

3 §

Redovisningstidpunkt

Redovisningarna görs och redovisningsbeloppen betalas månaden efter intagsperioden och den månad då återbärningarna har betalats. Intagsperiod är den kalendermånad under vilken de inlutna medlen har registrerats på skatteuppbördsmyndighetens postgirokonton, om inte något annat föreskrivs nedan.

Vid redovisning av förskottsinnehållningar som skall betalas på eget initiativ och arbetsgivares socialskyddsavgift bestäms intagsperioden enligt de grunder som anges i 12 § 1—3 mom. lagen om förskottsuppbörd samt 5 § 1, 2, 4 och 5 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963). Under perioden anses också ha inlutit de belopp för vilkas del skattetagarens individualiserande meddelanden under motsvarande period har anlänt till skatteverket.

Intagsperioden för fastighetsskatten börjar den sjunde dagen i varje kalendermånad och upphör den sjätte dagen i följande kalendermånad.

De redovisningar som avses i 2 och 3 mom. görs och de redovisade beloppen betalas under den kalendermånad då intagsperioden upphör. Vederbörande ministerium bestämmer betalningstidpunkten.

4 §

Redovisningsgrund

De belopp som skall redovisas till varje skattetagare bygger på skattetagarnas utdelning för de respektive skatteåren, vilken bestäms på det sätt som föreskrivs i 2 och 3 kap.

Belopp som har influtit eller återbetalats innan utdelningen har fastställts behandlas i samband med motsvarande skatt för föregående skatteår. De redovisade beloppen rättas enligt utdelningen, när utdelningen har fastställts.

2 kap.

Redovisning enligt skattetagarnas debiteringsförhållanden

5 §

Utdelning vid förskottsuppbörden

Vederbörande ministerium fastställer för varje skatteår för att förskottsinnehållningar, kompletteringar av förskottet och förskott som betalas vid uppbörden samt kvarskatt som betalats innan beskattningen har slutförts skall kunna uppdelas i stats-, kommunal- och kyrkoskatt samt försäkrads sjukförsäkringspremie de relativa andelar (*skattetagargruppernas utdelning*) enligt vilka skattetagarnas motsvarande andelar beräknas utfalla vid beskattningen för skatteåret. Ministeriet fastställer också grunderna för beräkning av de andelar enligt vilka den andel som har fastställts att utgöra kommunalskatt och kyrkoskatt beräknas fördela sig mellan kommunerna och församlingarna (*kommunernas och församlingarnas utdelning*).

Utdelningen skall justeras, om förändringar i de tillgängliga beskattningssuppgifterna eller i de andra grunderna beräknas leda till en ändring av utdelningen så att förändringen väsentligt påverkar de belopp som skall redovisas eller har redovisats till skattetagarna. Om utdelningen förändras, rättas de skatter som dittills har redovisats för skatteåret att motsvara den nya utdelningen.

Innan utdelningen fastställs och justeras skall ministeriet höra kommunernas centralorganisation, Kyrkostyrelsen, det Ortodoxa kyrkosamfundets kyrkostyrelse och Folkpensionsanstalten.

6 §

Redovisning enligt debiteringen

Skatterna redovisas till skattetagarna på basis av utdelningen enligt debiteringsförhållandena, när beskattningen för skatteåret är slutförd. Den första redovisningen enligt debiteringen görs för den intagsperiod enligt 3 § 1 eller 3 mom. under vilken beskattningen har slutförts. I samband med denna redovisning rättas de redovisningar som har gjorts enligt 4 § 2 mom. och 5 § att motsvara utdelningen på basis av debiteringen.

Om det inte har föreskrivits särskilt om när beskattningen är slutförd, anses beskattningen vid tillämpningen av redovisningsbestämmelserna ha slutförts på förfallodagen för skatten eller dess första rat.

Om beskattningen av olika grupper av skattskyldiga slutförs vid olika tidpunkter, anses beskattningen vid tillämpningen av redovisningsbestämmelserna ha slutförts när beskattningen av den sista gruppen skattskyldiga har verkställts.

7 §

Rättelseredovisningar

Skattetagarnas utdelning rättas så att i dem inräknas också debiteringsändringar till skattetagarens för- eller nackdel och andra ökning och minskningar av andelarna. Med undantag av den första rättelseredovisningen avdras från utdelningen också de skatter som inte har influtit, vilka behandlas som lika stora debiteringsändringar som belastar skattetagaren.

Den första rättelseredovisningen av de skatter som avses i lagen om beskattningssuppgifterna och av skogsvårdsavgifterna görs den sjätte månaden efter den månad då beskattningen slutfördes. Den första rättelseredovisningen av fastighetsskatten görs den sjunde månaden efter den månad då beskattningen slutfördes. Den andra rättelseredovisningen görs ett år efter den första rättelseredovisningen. Senare rättelseredovisningar görs varje år i mars.

Utdelningen vid den första och andra rättelseredovisningen beräknas utgående från uppgifterna om debiteringar och intag under kalendermånaden före den månad som föregår redovisningsmånaden. Utdelningen vid senare rättelseredovisningar beräknas utgåen-

de från uppgifterna om debiteringar och in- tag under december året före redovisnings- året.

Vid rättelseredovisningen rättas de skatter som dittills redovisats för skatteåret så att de kommer att motsvara utdelningen vid rättel- seredovisningen. Utdelningen vid rättelse- redovisningen tillämpas från och med rättelse- redovisningen.

8 §

Slutredovisning

Den sjunde rättelseredovisningen för ett skatteår är slutredovisning, och därefter görs för skatteåret i fråga inga redovisningar skat- teårvis.

9 §

Redovisning efter slutredovisningen

Belopp som för ett skatteår inflyter och återbetalas efter slutredovisningen behandlas i samband med redovisningarna för det skat- teår för vilket slutredovisning följande gång skall göras. Dessa belopp redovisas i enlig- het med den utdelning som tillämpas i redovisningarna för skatteåret i fråga.

Belopp som redovisas för ett skatteår för vilket slutredovisning redan har gjorts, be- handlas inte på nytt vid senare slutredovis- ningar.

10 §

Beaktande av gottgörelse för bolagsskatt

I de debiteringsandelar som ligger till grund för den utdelning som tillämpas vid redovisningar enligt detta kapitel inräknas inte de gottgörelser för bolagsskatt enligt lagen om gottgörelse för bolagsskatt (1232/1988) som har räknats dividendtagar- na till godo.

Från statens debiteringsandel avdras det sammanlagda beloppet av den gottgörelse för bolagsskatt som tillgodoräknats de skatt- skyldiga och som motsvarar den dividendin- komst som beskattas som kapitalinkomst.

De avdrag som skall göras från alla skatte- tagares debiteringsandelar beräknas så att den gottgörelse för bolagsskatt som räknas

varje skattskyldig till godo på basis av den dividendinkomst som skall beskattas som förvärvsinkomst delas i förhållande till de skatter som debiterats på hans förvärvsin- komst, och de erhållna beloppen samman- räknas för varje skattetagare.

3 kap.

Redovisning av samfundsskatt

11 §

Samfundsskatt som skall redovisas

Inkomstskatt, förskott, komplettering av förskott och kompletteringsskatt (*samfunds- skatt*) som betalats av samfund som avses i 3 § inkomstskattelagen (1535/1992) och samfällda förmåner som avses i lagens 5 § redovisas till skattetagarna enligt den utdel- ning som anges i detta kapitel.

12 §

Skattetagargruppernas utdelning

För skatteåren 1999 och 2000 fördelas samfundsskatten så att statens utdelning är 57 procent, kommunernas utdelning 40 procent och församlingarnas utdelning 3 procent. De evangelisk-lutherska församlingar- nas samfundsskatt är 99,92 procent och de ortodoxa församlingarnas samfundsskatt 0,08 procent av församlingarnas samfundsskatt.

För att bestämma den utdelning som skall tillämpas under skatteåret 2001 jämförs det sammanlagda beloppet av de för år 2001 fastställda på statsandelarna inverkan- de ut- jämningarna av statsandelarna på basis av skatteinkomsterna enligt 7 § lagen om stats- andelar till kommunerna (1147/1996), med motsvarande sammanlagda belopp som er- hålls om utjämningarna beräknas utgående från beskattningsuppgifterna för skatteåret 1998. Om utjämningarna sammanlagda på statsandelarna inverkan- de belopp härvid blir större än om beskattningsuppgifterna för skatteåret 1998 hade använts, höjs statens utdelning, och kommunernas utdelning sänks. Om utjämningarnas sammanlagda på statsandelarna inverkan- de belopp blir mindre än om beskattningsuppgifterna för skatteåret 1998 hade använts, sänks statens utdelning

och kommunernas utdelning höjs. Utdelningsprocenterna enligt 1 mom. ändras så att beloppet av ändringen, om den tillämpades på de samfundsskatter som debiterats för skatteåret 1999, skulle motsvara den skillnad som jämförelsekalkylen enligt detta moment utvisar.

För att bestämma statens och kommunernas utdelning under skatteåren 2002 och 2003 tillämpas på motsvarande sätt vad som bestämts i 2 mom. med följande undantag:

1) för att bestämma utdelningen för skatteåret 2002 används beskattningssuppgifterna för skatteåret 1999 i stället för uppgifterna för skatteåret 1998 och de för skatteåret 2000 debiterade samfundsskatterna i stället för de för skatteåret 1999 debiterade samfundsskatterna,

2) för att bestämma utdelningen för skatteåret 2003 används beskattningssuppgifterna för skatteåret 2000 i stället för uppgifterna för skatteåret 1998 och de för skatteåret 2001 debiterade samfundsskatterna i stället för de för skatteåret 1999 debiterade samfundsskatterna, och

3) för att beräkna det belopp, med vilket de fastställda utjämningarnas sammanlagda belopp skall jämföras, används som belopp för respektive kommuns samfundsskatt kommunens andel av samfundsskatten enligt den utdelning som senast fastställts i enlighet med 12 d § lagen om skatteuppbörd (611/1978).

Från och med skatteåret 2004 tillämpas den för skatteåret 2003 fastställda utdelningen.

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom. fastställer vederbörande ministerium varje år skattetagargruppernas utdelning under skatteåren 2001—2003, när utjämningarna av statsandelarna på basis av skatteinkomsterna i enlighet med 7 § lagen om statsandelar till kommunerna har fastställts.

Till de samfundsskatter som tillfaller kommunerna och församlingarna läggs skatterna från de samfund som avses i 21 och 22 § inkomstskattelagen, så att kommunernas andel är 93,0233 procent och församlingarnas andel 6,9767 procent.

13 §

De enskilda kommunernas och församlingarnas utdelning

Kommunens utdelning bestäms skatteårs-

vis som en relativ andel av summan av den för respektive kommun enligt 2 mom. fastställda företagsverksamhetsposten och den enligt 4 mom. fastställda skogsposten i förhållande till summan av motsvarande tal för alla kommuner. Den evangelisk-lutherska församlingens utdelning bestäms på motsvarande sätt.

För varje samfund, med undantag av Forststyrelsen, uppdelas den för skatteåret påförda samfundsskatten, med avdrag för de gottgörelser för bolagsskatt enligt lagen om gottgörelse för bolagsskatt som tillgodoräknats dividendtagaren, i kalkyleringsposter för kommunernas företagsverksamhetsposter. Om ett samfund har driftställen endast i en kommun, läggs samfundets skatt till denna kommuns kalkyleringspost. Om samfundet har driftställen i flera kommuner, läggs samfundets skatt till dessa kommuners kalkyleringsposter i förhållande till antalet anställda vid samfundets driftställen per kommun. Skatterna för samfund som står i koncernförhållande enligt lagen om koncernbidrag vid beskattningen (825/1986) sammanräknas dock och läggs till de berörda kommunernas kalkyleringsposter i förhållande till antalet anställda vid de till koncernen hörande samfundens driftställen per kommun. Kommunernas andel av samfundsskatten enligt detta moment minus den skogsskatteandel som avses i 3 mom. delas upp i de enskilda kommunernas företagsverksamhetsposter i förhållande till de på detta sätt uträknade kalkyleringsposterna för respektive kommun (*företagsverksamhetspost*).

Kommunernas skogsskatteandel uträknas så att kommunernas genomsnittliga inkomstskatteprocent för skatteåret tillämpas på nettoinkomsten av skogsbruket i hela landet under skatteåret, från vilken har avdragits nettoinkomsten av skogsbruket under skatteåret för de skogsägare som under den övergångsperiod som avses i 140 § inkomstskattelagen alltjämt skall beskattas för nettoinkomsten av skogsbruket som för förvärvsinkomst samt nettoinkomsten av skogar som ägs av kommuner och samkommuner (*skogsskatteandel*). Skogsskatteandelen är minst 5 och högst 15 procent av kommunernas samfundsskatt.

Kommunens *skogspost* beräknas utgående från de respektive kommunernas rotprisinkomster. I denna grund inräknas även de på basis av den kalkylerade nettoinkomsten av skogsbruket uppskattade uteblivna rotpris-

inkomsterna för skogsmark inom lagstadgade naturskyddsområden samt för skogsmark på statens mark som omfattas av skyddsprogrammet för gamla skogar och för skogsmarker på privat mark som den 1 januari 1998 varit inom området av samfällda skogar i Kuusamo. De uppskattade uteblivna inkomsterna beaktas dock endast när den kalkylerade virkesavkastningen av skogsmarkerna i fråga inom kommunens område sammanlagt uppgår till minst 1 000 skattekubikmeter. Skogsskatteandelen plus de samfundsskatter som påförts Forststyrelsen delas upp i skogsposter för de enskilda kommunerna i förhållande till kommunernas på detta sätt uträknade kalkyleringsposter.

14 §

Fastställande av de enskilda kommunernas och församlingarnas utdelning

Vederbörande ministerium fastställer för varje skatteår de preliminära och slutliga grunderna för beräkning av kommunens utdelning av samfundsskatterna till kommunerna och grunderna för beräkning av den evangelisk-lutherska församlingens utdelning av samfundsskatterna till församlingarna efter att ha hört kommunernas centralorganisation och Kyrkostyrelsen.

Beräkningsgrunderna enligt 13 § för den preliminära utdelningen fastställs och justeras enligt vad som närmare bestäms genom förordning.

Utdelningen rättas till den slutliga utdelningen för skatteåret som avses i 13 § före utgången av januari det år som följer efter det år då den regelmässiga beskattningen för skattåret har färdigställts.

Om utdelningen ändras, rättas de skatter som dittills redovisats för skatteåret så att de motsvarar den nya utdelningen.

15 §

Samfundsskatt till kommunerna i landskapet Åland

Samfundsskatter som tillkommer kommunerna i landskapet Åland skall redovisas separat från övriga samfundsskatter, varvid utöver de särskilt bestämda grunderna i tillämpliga delar skall iakttas bestämmelserna i detta kapitel. Vid redovisningen skall i övrigt förfaras enligt denna lag.

16 §

Redovisning per skatteår

Efter det sjunde kalenderåret efter skatteåret görs för skatteåret i fråga inga redovisningar per skatteår. De samfundsskatter som flyter in och återbetalas för skatteåret i fråga redovisas enligt utdelningen för det äldsta skatteår som redovisas skatteårsvis.

4 kap.

Ränta

17 §

Ränta på rättelseredovisningar

Med undantag av den första rättelseredovisningen uppbärs vid rättelseredovisningarna ränta på de skatter som har redovisats till skattetagarna till för stort belopp, och betalas ränta på de skatter som skattetagarna inte har fått vid rätt tidpunkt.

Vid den andra rättelseredovisningen räknas räntan på de skillnader som uppstår när man från de skatter som vid månadsredovisningarna har redovisats till skattetagaren drar av de skatter som skulle ha redovisats till skattetagaren om man vid månadsredovisningarna hade använt den utdelning som fastställts vid rättelseredovisningarna. Vid beräkning av räntan anses månadsredovisningarna ha blivit gjorda med 30 dagars intervall.

Vid senare rättelseredovisningar beräknas räntan på den skillnad som uppstår när man från de skatter som vid den föregående rättelseredovisningen redovisades till skattetagaren drar av de skatter som skulle ha redovisats till skattetagaren om man vid denna rättelseredovisning hade använt utdelningen enligt den senaste rättelseredovisningen. De perioder som används vid räntebereäkningen är 30 dagar och ett år.

18 §

Ränta i särskilda fall

Av skattetagaren uppbärs eller åt denna betalas ränta också i det fall att redovisningen har varit felaktig, att skattetagaren har beviljats anstånd med återindrivningen av en

redovisad skatt, att det belopp som skall uppbäras av skattetagaren med stöd av 20 § har överförts att uppbäras i samband med följande månadsredovisning eller att det före redovisningen till skattetagaren annars har betalats eller denna annars har betalat skatter som skall behandlas vid redovisningarna. Vid beräkning av antalet räntedagar anses månaden ha 30 dagar och året 360 dagar.

De räntor som avses i denna paragraf behandlas inte på nytt i rättelse- eller slutredovisningarna.

Skattestyrelsen utfärdar närmare bestämmelser om beräkning av de räntor som avses i denna paragraf och om sådan betalning som sker före redovisningen av skatter som skall behandlas vid redovisningen.

19 §

Räntesats

Den ränta som skall användas vid redovisningarna beräknas som en årlig ränta. Räntesatsen är den av Finlands Bank årligen fastställda referensräntan.

På en skatt i fråga om vilken återindrivningen har skjutits upp, beräknas räntan för anståndstiden höjd med fyra procentenheter.

På en skatt som återindrivs på grund av ett väsentligt redovisningsfel och som inte har betalats till skatteverket senast på indrivningsmeddelandets förfallodag, beräknas räntan för förseningstiden höjd med fyra procentenheter.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

20 §

Skatter som skall återindrivas

Om de skatter som redovisas till skattetagaren inte förslår till betalning av de belopp som vid samma redovisning skall avdras och återindrivas, överförs skillnaden att indrivs i samband med följande månadsredovisning. Det överförda beloppet anses i första hand utgöra skatt för det senaste skatteåret. Skattetagaren kan betala det ovan nämnda överförda beloppet utan att vänta på följande redovisning.

Ett överfört belopp behandlas vid rättelse-

och slutredovisningarna som en del av den månadsredovisning i samband med vilken det skulle ha drivits in om det inte hade överförts.

21 §

Fel i redovisningen

Om ett för stort eller ett för litet belopp av misstag har redovisats till en skattetagare, rättas felet i samband med följande månadsredovisning.

Ett väsentligt fel skall rättas och de skatter som redovisats till för stort eller för litet belopp uppbäras eller betalas utan att följande redovisning inväntas. Det belopp som betalats till eller av skattetagaren behandlas i rättelse- och slutredovisningarna som en del av den redovisning som avses i 1 mom. För ett belopp som återindrivs skall till skattetagaren sändas ett indrivningsmeddelande.

En rättelse som avses i 2 mom. kan gälla en eller flera enskilda skattetagare, om rättelsens inverkan på de andra skattetagarnas andelar inte är betydande.

Skattestyrelsen utfärdar närmare bestämmelser om när ett fel är väsentligt och när en rättelse inte anses vara betydande.

22 §

Anstånd

Om redan redovisade skatter återindrivs av en skattetagare, kan skattestyrelsen på de villkor som den bestämmer på ansökan av skattetagaren bevilja anstånd med återindrivningen.

23 §

Beskattningsbar inkomst som motsvarar samfundns inkomstskatt

En kommuns och en församlings andelar av samfundens inkomstskatt, som fastställts i samband med slutförandet av beskattningen, omvandlas till en kalkylerad beskattningsbar inkomst eller till skatteören för skatteåret genom tillämpning av inkomstskatteprocenten eller uttaxeringen per skatteöre för skatteåret i respektive kommun och församling.

24 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

Skattestyrelsen meddelar närmare bestämmelser om redovisningsförfarandet.

6 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

25 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 199 .

Genom denna lag upphävs

1) 2 a och 3 kap. och 30 § 2 och 3 mom. lagen den 11 augusti 1978 om skatteuppbörd (611/1978), av dessa lagrum 2 a och 3 kap. sådana de lyder jämte ändringar och 30 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1034/1978, samt

2) 30 och 32 § lagen den 20 juli 1992 fastighetsskattelagen (654/1992), av dessa lagrum 32 § sådan den lyder i lag 1560/1995.

De upphävda bestämmelserna tillämpas dock alltjämt på de skatter som skall redovisas, på det sätt som bestäms i 26—31 §.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

26 §

Skatter som i det första skedet omfattas av lagen

De andra skatter än samfundsskatter som avses i lagen om beskattningsförfarande, samt de skatter som avses i lagen om förskottsoppbörd och lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift redovisas i enlighet med denna lag från och med skatteåret 1998. På skatterna för skatteåret 1997 tillämpas denna lag från den dag då lagen träder i kraft.

I fråga om redovisning av skogsvårdsavgift gäller på motsvarande sätt vad som bestäms i 1 mom.

Fastighetsskatt redovisas i enlighet med denna lag från och med den fastighetsskatt som debiteras för år 1998.

På källskatt som redovisas till kommuner-

na i landskapet Åland tillämpas denna lag från den dag då lagen träder i kraft.

På samfundsskatter tillämpas denna lag från och med skatteåret 1999, och skatterna redovisas första gången i enlighet med denna lag vid redovisningen i februari 1999.

27 §

Redovisning av skatter för tidigare år

De andra skatter än samfundsskatter som avses i lagen om beskattningsförfarande redovisas i enlighet med denna lag på följande sätt:

1) skatterna för skatteåret 1988 och tidigare skatteår från och med intag, återbäringar och andra redovisningstransaktioner som hänför sig till kalenderåret 1999,

2) skatterna för skatteåret 1989 från och med intag, återbäringar och andra redovisningstransaktioner som hänför sig till kalenderåret 2000,

3) skatterna för skatteåret 1990 från och med intag, återbäringar och andra redovisningstransaktioner som hänför sig till kalenderåret 2001,

4) skatterna för skatteåren 1991 och 1992 från och med den 1 januari 1999, och

5) skatterna för skatteåren 1993—1996 från och med den 1 januari 2000.

Skogsvårdsavgifterna för skatteåret 1996 och tidigare skatteår redovisas i enlighet med denna lag från den 1 januari 2000.

De fastighetsskatter som påförs för åren 1994—1997 redovisas i enlighet med denna lag från den 1 januari 2000 och de fastighetsskatter som hänför sig till år 1993 från den 1 januari 1999.

Samfundsskatterna för skatteåret 1998 och tidigare skatteår redovisas i enlighet med 16 § i denna lag från början av det åttonde kalenderåret efter respektive skatteår. Övriga bestämmelser i denna lag tillämpas på redovisningarna av samfundsskatt för skatteåret 1998 och tidigare skatteår från och med den redovisning som görs i februari 1999.

28 §

Tillämpning av tidigare lag

Före de tidpunkter som avses i 26 och 27 § redovisas skatterna på det sätt som bestäms i lagen om skatteuppbörd och fastighetsskattelagen samt med stöd av dem.

29 §

Avdrag för förskottsåterbärningar i redovisningarna för skatteåren 1997 och 1998

Förskottsåterbärningar för skatteåren 1997 och 1998 på andra skatter än samfundsskatter som avses i lagen om beskattningsförfarande avdras med avvikelse från 3 § i denna lag i redovisningen för den månad då beskattningen upphör.

30 §

Fastställande av de enskilda kommunernas och församlingarnas utdelning för skatteåren 1999—2001

Vid redovisningarna av samfundsskatterna för skatteåren 1999 och 2000 har utdelningen enligt 13 § en vikt på 50 procent och den enligt 12 d § lagen om skatteuppbörd senast fastställda utdelningen en vikt på 50 procent. Den så bestämda utdelningen rättas så att det belopp som varje enskild kommun enligt dem får i samfundsskatt avviker från motsvarande belopp beräknat enligt den utdelning som fastställts i enlighet med 12 d § lagen om skatteuppbörd med högst 1 500 mark per invånare. För församlingarnas del

förfars på motsvarande sätt, så att skillnaden är högst 110 mark per invånare.

Den utdelning som skall tillämpas under skatteåret 2001 och som bestäms enligt 13 § rättas så att beloppet av den samfundsskatt som enligt utdelningen tillfaller de enskilda kommunerna är högst 4 000 mark mindre per invånare än motsvarande utdelningsbelopp som fastställts enligt 12 d § lagen om skatteuppbörd.

När grunderna för beräkning av den preliminära utdelningen för skatteåren 1999 och 2000 fastställs, kan man i stället för de uppgifter om koncerner som avses i 13 § 2 mom. använda koncernuppgifterna i Statistikcentralens företags- och arbetsställeregister.

31 §

Räntor under övergångsperioden

De räntor och förhöjningar som betalas åt respektive uppbärs av skattetagarna och som hänför sig till de skatter som avses i 27 § beräknas på det sätt som bestäms i lagen om skatteuppbörd och fastighetsskattelagen samt med stöd av dem. Från den dag då denna lag träder i kraft fastställs den månatliga ränteprocenten dock utgående från den i 19 § nämnda årliga räntan.

2.

Lag**om ändring av 124 § inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 124 § 5 mom., samt
ändras i 124 § paragrafens rubrik samt 2 och 3 mom., av dessa 2 och 3 mom. sådana de
 lyder i lag 1263/1997, som följer:

124 §

Fastställande av skatten

 Inkomstskatteprocenten på kapitalinkomst
 är 28. Inkomstskatteprocenten för samfund
 och samfällda förmåner är likaså 28. Om
 fördelningen av skatten från samfund och
 samfällda förmåner mellan skattetagarna be-
 stäms i lagen om skatteredovisning (/).

Inkomstskatteprocenten för den inkomst
 som partiellt skattefria samfund, väglag och
 allmännyttiga samfund vilka avses i 21 §
 1 mom. har erhållit från en fastighet är
 12,04. Om fördelningen av skatten från des-
 sa samfund mellan kommunen och försam-
 lingen bestäms i lagen om skatteredovisning.

 Denna lag träder i kraft den 199 .

Helsingfors den 8 maj 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Jouko Skinnari

2.

Lag**om ändring av 124 § inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 124 § 5 mom., samt ändras i 124 § paragrafens rubrik samt 2 och 3 mom., av dessa 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 1263/1997, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

124 §

Fastställande av skatten

Inkomstskatteprocenten på kapitalinkomst är 28. Inkomstskatteprocenten för samfund och samfällda förmåner är likaså 28, och den fördelar sig mellan skattetagarna så att statens andel är 15,96 procentenheter, kommunens andel är 11,20 procentenheter och församlingens andel 0,84 procentenheter.

Inkomstskatteprocenten för den inkomst som partiellt skattefria samfund, väglag och allmännyttiga samfund vilka avses i 21 § 1 mom. har erhållit från en fastighet är 12,04, och den fördelas mellan kommunen och församlingen enligt 2 mom.

Rätt till den andel av skatten som enligt 2 mom. tillkommer församlingen har församlingar inom den evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkosamfundet.

Inkomstskatteprocenten på kapitalinkomst är 28. Inkomstskatteprocenten för samfund och samfällda förmåner är likaså 28. *Om fördelningen av skatten från samfund och samfällda förmåner mellan skattetagarna bestäms i lagen om skatteredovisning (/).*

Inkomstskatteprocenten för den inkomst som partiellt skattefria samfund, väglag och allmännyttiga samfund vilka avses i 21 § 1 mom. har erhållit från en fastighet är 12,04. *Om fördelningen av skatten från dessa samfund mellan kommunen och församlingen bestäms i lagen om skatteredovisning.*

(5 mom. upphävs)

Denna lag träder i kraft den

199 .